

ΙΛΙΞΟΣ

Η διαρκής ειρήνη
θα έρθει τότε μόνο,
όταν τα αίτια
που προκαλούν τον πόλεμο
εξαλειφθούν για πάντα.

Η. Νεχρού

**Κυκλοφόρησαν
οι νέες εκδόσεις των έργων
της ιδρύτριας της Θ.Ε.**

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

**Η Φωνή της Σιγής
Το Κλειδί της Θεοσοφίας
Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό**

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία
και στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,

Τ.Τ. 106 71

Τηλ. + Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

Το Κλειδί της Θεοσοφίας	18€
Η Φωνή της Σιγής	10€
Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό	10€

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Αττικής, Κωδικός:4311

Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961 Fax: 210 36.10.961

www.theosophicalsociety.gr

email(περιοδικού): ilisos@theosophicalsociety.gr

email(Εταιρείας): info@theosophicalsociety.gr

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Εκδότης - Διευθυντής: Θεόδωρος Κατσιφής

Μεταφράσεις/Επιμέλεια: Ιφιγένεια Κασταμονίτη

ΑΠΡΙΛΙΟΣ – ΜΑΪΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ 2010 Τεύχος 280

Λύπη και οργή, φιλαργυρία και επιθυμία, απάτη και τεμπελιά, εκδικητικότητα και ματαιοδοξία, φθόνος και μίσος, επίκριση και συκοφαντία είναι οι δώδεκα καταστροφικές για την ευτυχία του ανθρώπου αμαρτίες.

Όταν τα μολυβένια σύννεφα συγκροούνται μεταξύ τους, το ωραίο βλέμμα του ουρανού μένει απέξω. Όταν πέφτει γύρω μας σιωπή, μπορούμε να ακούσουμε τις φωνές των θεών, που δείχνουν στο ήρεμο φως του θείου νόμου το αληθινό μονοπάτι που πρέπει να ακολουθήσουμε. Η ζωή είναι ο προθάλαμος του παλατιού όπου βρίσκεται ο πραγματικός μας θησαυρός: Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ

Έλενα Π. Μπλαβάτσου
(Βιβλίο Γενεθλίων, Κανόνων και Αξιωματών)

Η ΖΩΝΤΑΝΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ

Θεόδωρος Κατσιφής

(Ομιλία στην Εορτή του Λευκού Λωτοῦ)

Εορτή του Λευκού Λωτοῦ σήμερα, αναφορά ευλαβική στην ιδρύτρια της Θ.Ε., Έλενα Π.Μπλαβάτσκι. Ευκαιρία που μας προτρέπει να αναρωτηθούμε για την ατομική μας πνευματική πρόοδο. Ευκαιρία που παράλληλα στρέφει την σκέψη μας στην αξιολόγηση του συστήματός μας. Καλύπτει τις πνευματικές μας ανάγκες; Μήπως έχει καταντήσει κέλυφος κενό, που απλά και μηχανικά διασώζει δοξασίες που ελάχιστα σχετίζονται με την πληρότητα της ζωής μας; Η ζωντάνια λοιπόν της Θ.Ε. είναι εξαιρετικά σημαντική. Η μόνη που εξασφαλίζει την επιτυχή συνοδεία των εσωτερικών αναζητήσεων και προσδοκιών μας. Χαρακτηριστικό της ζωντανίας ενός συστήματος είναι η προσαρμοστικότητα.

Κατά τον Δαρβίνο, η επιβίωση ενός έμβιου όντος δεν εξαρτάται από το αν είναι το ισχυρότερο ή ευφιέστερο, αλλά κατά πόσον μπορεί να προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Κανόνας για κάθε σύστημα. Μοιάζει κάπως αντίφωνο με την πίστη ότι το σύστημα διαμορφώνει τις ανάγκες των μελών του, αλλά αν το καλοεξετάσουμε προκύπτει μια αμοιβαιότητα. Και τα μέλη δηλαδή με τις ανάγκες τους διαμορφώνουν το σύστημα. Ας εξετάσουμε λοιπόν στην διπλή του όψη το θέμα της προσαρμοστικότητας της Θεοσοφίας.

Ο δεύτερος ιδρυτικός σκοπός της Θ.Ε. επιζητεί την συγκριτική μελέτη θρησκειών, φιλοσοφιών και επιστημών. Από κοινού με τον τρίτο ιδρυτικό σκοπό, που σχετίζεται ουσιαστικά με την αυτογνωσία και την αυτοπραγμάτωση, μας βεβαιώνουν ότι η Θεοσοφία απέχει από δογματισμούς. Οι όποιες αλήθειες μπορέσει κάθε θεόσοφος να προσεγγίσει, εξαρτώνται από τον ίδιο. Από την επιμονή του στις έρευνες και το σωματικό, ψυχικό και πνευματικό του δυναμικό. Βέβαια, τόπος άβατος η αλήθεια. Δεν θα βρεθεί ποτέ. Αλλά οι μελέτες μας και κυρίως η εφαρμογή τους, η πράξη, σε συμφωνία με τις θεοσοφικές παραινήσεις, μας επιτρέπουν να αποφείγουμε τους αδιέξοδους δρόμους. Πού μας οδηγούν λοιπόν οι δυο ιδρυτικοί σκοποί της Θ.Ε.;

Κατ' αρχάς ας παρατηρήσουμε ότι η συγκριτική μελέτη και η αυτογνωσία αποκλείουν τις στατικές καταστάσεις. Από την εποχή της ίδρυσης και της καθιέρωσης των σκοπών της Θ.Ε. έχουν εμφανιστεί αρκετές καινούργιες θρησκείες, περισσότερες αιρέσεις και πολλές φιλοσοφίες, ενώ οι επιστήμες με την ιλιγγιώδη τους εξέλιξη έχουν ριζικά ανατρέψει τις πεποιθήσεις και τις παραδοχές της εποχής εκείνης. Ελάχιστα απομένουν από ό,τι δεχόντουσαν οι άνθρωποι το 1875. Ακόμη και η αχαλίνωτη ανάπτυξη του ανθρώπινου υλιστικού εγωισμού, στα πλαίσια μιας κοινωνίας που αποδέχεται, αν δεν επωάζει, τις κρίσεις σε κάθε επίπεδο μέχρι και αυτού του αφανισμού της ζωής στον πλανήτη, αλλάζει σε ασύλληπτο βαθμό τις συνθήκες διαβίωσης και τις εξωτερικές και εσωτερικές ανθρώπινες αντιλήψεις. Έτσι πλέον, η αυτογνωσία και η αυτοπραγμάτωση κινούνται στην εποχή μας σε συνθήκες πολύ διαφορετικές από τα παλαιότερα επικρατούντα.

Μπορεί βέβαια οι εσώτατοι πυρήνες της αλήθειας να παραμένουν ανέγγιχτοι, αλλά οι πνευματικές και ψυχικές αναζητήσεις και στοχεύσεις μας, που κινούνται σε τροχιές αρκετά απόμακρες από τους πυρήνες αυτών, καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από τις εκάστοτε κοινωνικές και αξιακές καταστάσεις. Έτσι, αν το σύστημά μας δεν χαρακτηριζόταν από την προσαρμοστικότητά του, εύκολα θα καταντούσε σταδιακά απόμακρο από τις ουσιαστικές εσωτερικές μας ανάγκες. Ευτυχώς οι δύο ιδρυτικοί σκοποί που αναφέραμε εξασφαλίζουν την συνεχή στενή επαφή με τον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρο και το σύγχρονο ανθρώπινο γίγνεσθαι. Τα πάντα είναι για εμάς, σε όλες τις διαβαθμίσεις και εξελίξεις, πεδίο έρευνας και προβληματισμού, από όπου θα αλιεύσουμε τα μικρά πολύτιμα πετραδάκια της αλήθειας.

Μια συγκριτική μελέτη που καλύπτει το παρελθόν και το παρόν, που προσπαθεί ακόμη να διεισδύσει και στο μέλλον, χωρίς μυωπικούς φραγμούς. Που αξιώνει απόλυτα την θεοσοφική παρουσία μας, προσαρμοσμένη στον κόσμο που συνεχώς αλλάζει και μας προικίζει με τα κατάλληλα μέσα ώστε να ερευνούμε την κάθε στιγμή με καινούργιο μάτι. Χωρίς αγκυλώσεις, χωρίς δεσμεύσεις που να μας δένουν σε βράχους που σήμερα δεν έχουν πια νόημα. Καλύτερη προσαρμοστικότητα, καλύτερη ζωντάνια, πώς θα μπορούσε να υπάρξει;

Θα σημειώσουμε ακόμη ότι οι τεράστιες αλλαγές στην Φύση και στον άνθρωπο, με τις συνακόλουθες πρωτοφανείς κρίσεις, έχουν υποθάψει την εμφάνιση εσωτερικών κινήματων αμφιβόλου αξίας. Πυρήνες εσωτερικής ανάπτυξης ξεφυτρώνουν σαν τα μανιτάρια, με την μορφή παρα-εσωτερικών σχολών και ομίλων. Όμως, στις περισσότε-

ρες περιπτώσεις, δεν ανωπτύσσονται από κάποιες αλήθειες για να αντιμετωπίσουν τις κρίσιμες σημερινές καταστάσεις αλλά το αντίστροφο. Αποτελούν, δηλαδή, δημιουργήματα αυτών των καταστάσεων με αποτέλεσμα να αποτελούν κομμάτι των κρίσεων, που τις επεκτείνουν πλέον και σε πνευματικό επίπεδο. Κάτι που, όπως έλεγε ο Ιησούς, αποτελεί την χειρόστη κατάντια του ανθρώπου. Την αμαρτία κατά του πνεύματος. Βλέπουμε λοιπόν σήμερα να ευτελίζονται εσωτερικές αλήθειες, μόνο και μόνο για να λατρεύουν κάποιοι τον Μαμωνά.

Αυτό πάντως που ενδιαφέρει τους θεόσοφους είναι πόσο πολύ σημαντικό είναι για την ίδια την ανθρώπινη παρουσία στον πλανήτη, να παραμένουν ζωντανά και να ευδοκimoύν συστήματα που στηρίζονται σε αξίες αναμφισβήτητες, στις οποίες με ασφάλεια μπορεί να στηριχθεί η δύστηνη σημερινή ανθρωπότητα. Στο σημείο αυτό ιδιαίτερα πρέπει να τονίσουμε την αξία του θεοσοφικού εμβλήματος. ΟΥΔΕΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΥΠΕΡΑΝΩ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ. Αποτελεί την πεμπτούσια της ζωντάνιας της Θεοσοφικής Εταιρείας. Αποκαλύπτει ότι καμία πνευματική κίνηση – ακόμη και η ίδια η θεοσοφική – δεν μονοπωλεί την αλήθεια. Συνεπώς, καμία συνειδησιακή αγκύλωση δεν αρμόζει στον στερηρό, στον δραστήριο θεόσοφο που εργάζεται στο πνεύμα των ιδρυτικών σκοπών της Θ.Ε.

Καμία δοξασία ή δόγμα δεν υπάρχει για να θρέψει και να στηρίξει εφησυχασμό στην αδράνεια. Οι βασικές μας αρχές είναι απλά «υποθέσεις για εργασία». Πυρήνες από όπου μπορεί κανείς να ξεκινήσει με κάποια ασφάλεια τις πνευματικές του αναζητήσεις και προσδοκίες. Βάρκες που κάποια στιγμή, μετά το πέρασμα του ποταμού, πρέπει να εγκαταλείψει σαν περιττό βάρος, για να μπορέσει να αρχίσει την αναρρίχηση στις υψηλές κορυφές. Σε απόλυτη συμφωνία είναι και οι διδαχές πολλών εσωτεριστών και φιλοσόφων, ότι μετά από κάποιο σημείο εκείνο που μετράει δεν είναι ό,τι μαζεύει κανείς αλλά αυτά που απορρίπτει. Προκαταλήψεις, δεισιδαιμονίες, φανατισμοί, πίστεις, πεποιθήσεις, γνώσεις που πίστευε πως τον κάνουν σπουδαίο. Και ακόμη παραπέρα, τις δικές του προσωπικές απόψεις και γνώμες με τις οποίες έχει θρέψει έως τώρα την ζωή του και το εγώ του. Αυτή η απόρριψη θα αδειάσει το ιερό δισκοπότηρο τού εί-ναι μας, αφήνοντας χώρο για κάποιες αλήθειες που δεν έχουν θέση όσο αυτό είναι γεμάτο με το εγώ.

Αυτό ακριβώς είναι τελικά το ζητούμενο για να μπορέσουμε να σινταιριάσουμε με την ζωντάνια του θεοσοφικού οράματος. Αυτή η ατομική ζωντάνια είναι απόλυτα απαραίτητη για να παραμένει και το

σύστημά μας ζωντανό. Αντίθετα, αν στο δρόμο των πνευματικών μας αναζητήσεων κολλήσουμε κάπου, αν σηκώσουμε από κάτω κάποιο πηγάδι αλήθειας που βρήκαμε και το βάλουμε στο εικονοστάσι μας, τότε το μόνο που θα κερδίσουμε θα είναι μια αλλοτριωμένη συνείδηση. Τίποτε περισσότερο. Και όσο πιο πολλά μπορούν να δέχονται οι άλλοι από εκείνα που ξέρει κανείς, τόσο πιο επικίνδυνος θα είναι γι' αυτούς και για τον εαυτό του.

Αυτό λοιπόν το έλλειμμα της ζωντάνιας, μας καλεί Θεοσοφία να αποβάλλουμε. Τονίζει ότι κανένας μας δεν δικαιούται να επιβάλλει ή να υποβάλλει τις απόψεις του στους άλλους. Κάτι βέβαια που προσπατεύει τους άλλους, αλλά περισσότερο εκείνους που θα ήθελαν να το εφαρμόσουν, αν αντιληφθούν το δίδαγμα. Έτσι μονάχα θα αναδειχθεί στον καθένα μας η πραγματική ελευθερία, σε όποιο βαθμό βέβαια την επιτρέπει στο είναι του. Μόνο τότε θα είναι για εμάς επικτή η πραγματική κατανόηση του κόσμου μέσα στον οποίο ζούμε και η «απόδοση των τροφείων», ώστε αρμονικό να είναι το πέρασμά μας από την τωρινή ζωή. Αρμονικό με όλους τους αδελφούς μας, με όλα τα όντα, με ό,τι συνδέεται με το μικρό μας ταξίδι και ακόμη παραπέρα, με το ταξίδι εκείνων που θα έρθουν μετά από εμάς. Απομένει όμως ακόμη ένα βασικό ερώτημα: Στο πλαίσιο των θεοσοφικών θεωριών και πρακτικών, τα πάντα είναι ρευστά; Δεν υπάρχει κάτι σταθερό που να δίνει ένα νόημα, που να αντέχει στο χρόνο, που να λειτουργεί σταθερά σαν φάρος προφυλάσσοντας μας από τα βράχια στο δύσκολο επίγειο ταξίδι μας;

Ευτυχώς αδελφοί μου, η Θ.Ε. μας προσφέρει αυτόν το σωτήριο φάρο. Είναι ο πρώτος ιδρυτικός σκοπός της και ο μοναδικός δεσμευτικός για κάθε θεόσοφο. Η δημιουργία πυρήνα παγκόσμιας αδελφότητας. Σκοπός αταλάντευτος που δίνει το νόημα και την αξία της Θεοσοφίας. Αυτή η πίστη μας στην ανάγκη της ουσιαστικής αδελφοποίησης των όπου γης, είναι πραγματικά ανεπηρέαστη από κάθε μεταβολή στις γήινες συνθήκες, τις καταστάσεις και τις κρίσεις. Είναι ακριβώς αυτός τελικά ο σκοπός που πρέπει να στοχεύουν όλες οι επί μέρους προσπάθειες κάθε θεόσοφου. Όσο η αγκαλιά μας ξανοίγεται μεγάλη για να χωρέσει με αγάπη ολοένα περισσότερους, ξεπερνώντας τις εγωιστικές μας τάσεις που την σμικρύνουν και της στερούν την αληθινή της φύση, τόσο πιο ζωντανή θα είναι η παρουσία μας στην Θ.Ε. Και ας θυμόμαστε ότι ένα σύστημα είναι ζωντανό όταν τα μέλη του είναι ζωντανά.

ΓΝΩΜΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

ANNIE BESANT

(Μετάφρ.: Νίκη Βρέντζου, στοά "Κάβειρος",
Αλεξανδρούπολη)

Πριν ασχοληθούμε με έρευνες, επιτρέψτε μου να κάνω σαφή τη θέση μου για όλες τις ερωτήσεις αναφορικά με τις γνώμες και τις απόψεις μέσα στην Θεοσοφική Εταιρεία. Κάποια από τα μέλη μας επαναλαμβάνουν σαν άλλη ηχώ τις ανακοινώσεις του ενός ή του άλλου προφήτη και φαίνεται να θεωρούν ότι τέτοιες δηλώσεις θα έπρεπε να εμποδίζουν παραπέρα συζήτηση. Αλλά κανείς στην Θ.Ε. δεν έχει την εξουσία να καθορίσει τι θα σκεφτούν ή δεν θα σκεφτούν οι άνθρωποι σε κάθε θέμα. Δεν είμαστε όπως μια δογματική Εκκλησία, με συγκεκριμένους κανόνες πίστης τους οποίους επιβάλλει, με αδιαφιλονίκητες πεποιθήσεις που όλα τα πιστά μέλη οφείλουν να πιστεύουν. Το μόνο σημείο που εμείς πρέπει να αποδεχόμαστε είναι η Παγκόσμια Αδελφότητα αλλά ακόμα και σε αυτό μπορεί να διαφέρουν οι απόψεις μας.

Εκτός αυτού, είμαστε σε απολύτως ελεύθεροι να σχηματίζουμε τη δική μας γνώμη σε κάθε ζήτημα. Και ο λόγος για αυτή την πολιτική είναι ξεκάθαρος και εξαιρετικά ορθός. Καμιά πνευματική άποψη δεν αξίζει αποδοχής εκτός κι αν έχει αποκτηθεί με ατομική προσπάθεια του ατόμου που την υιοθετεί. Είναι πολύ πιο υγιές να ασκούμε την διάνοιά μας, ακόμα και αν καταλήξουμε σε λάθος συμπέρασμα σχηματίζοντας μια ανακριβή γνώμη, παρά απλά σαν παπαγάλοι, να επαναλαμβάνουμε ότι λένε άλλοι άνθρωποι και έτσι να σβήνουμε κάθε πιθανότητα πνευματικής ανάπτυξης.

Στην πραγματικότητα, η διαφορά απόψεων μεταξύ των μελών θα πρέπει να θεωρείται περισσότερο σαν προστασία της Θ. Ε. Πολύ μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος, όπως παραδέχθηκε και η

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ, να πέσει κανείς στη ρουτίνα και να απολιθωθεί μέσα στις διάφορες μορφές πίστης, όπως πολλοί από εμάς κάνουν σήμερα. Αυτό θα δυσκολέψει μελλοντικά τους ανθρώπους να αποτινάξουν τέτοιου είδους δογματισμούς και κατ' αυτόν τον τρόπο, μεταφέρουμε στους απογόνους μας τους ίδιους προβληματισμούς που πολλοί έχουμε βιώσει, όσον αφορά τις διδασκαλίες μέσα στις οποίες γεννηθήκαμε. Η Θ. Ε. σκοπεύει, πάντα το σκόπευε, να είναι ένα ζωντανό σώμα και όχι ένα απολίθωμα. Και ένα ζωντανό σώμα μεγαλώνει και αναπτύσσεται, προσαρμόζοντας τον εαυτό του στις νέες συνθήκες. Και αν είναι ένα σώμα πνευματικά ζωντανό, θα αποκτά συνεχώς μια βαθύτερη και πληρέστερη άποψη της αλήθειας. Είναι παράδοξο για εμάς να υποκρινόμαστε, σε αυτό το στάδιο της εξέλιξης μας, ότι έχουμε φθάσει στα ύψιστα όρια της γνώσης που είναι δυνατόν στον άνθρωπο να αποκτήσει. Είναι παράδοξο να λέμε ότι η συγκεκριμένη μορφή που δίνουμε στην πίστη μας αυτή τη στιγμή, είναι εκείνη που θα συνεχιστεί για πάντα μετά από μας και ότι θα γίνει αποδεκτή από όλους όσοι μας ακολουθήσουν εν καιρώ.

Όλοι όσοι από εμάς μελετούν βαθιά, θα πρέπει να έχουν πλήρη επίγνωση ότι οι αντιλήψεις μας περί αλήθειας συνεχώς βαθαίνουν και διευρύνονται και, όπως εύλογα θα ανάμενε κανείς, βρίσκουμε νέες λεωφόρους να ανοίγονται μπροστά μας. Τίποτα δεν μπορεί να είναι πιο καθοριστικά επιζήμιο για μια Εταιρεία σαν τη δική μας, από το να επιβεβαιώνει σαν αληθινά συγκεκριμένα είδη πίστης, και ύστερα να λοξοκοιτάζουμε κάθε άνθρωπο επειδή τα εξετάζει με κριτικό μάτι, προσπαθώντας να τις επιβάλλουμε σε εκείνους που θα ακολουθήσουν μετά από εμάς. Αν η Θ.Ε. πρόκειται να ζήσει στο μακρινό μέλλον, όπως πιστεύω ότι θα συμβεί, τότε θα πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι να αναγνωρίσουμε σήμερα, με απόλυτη ειλικρίνεια και ελευθερία, ότι η γνώση μας είναι ατελής, μερική και επιρρεπής σε πολύ μεγάλες τροποποιήσεις, καθώς μαθαίνουμε περισσότερα και καταλαβαίνουμε καλύτερα. Αυτή η αλήθεια για καθετί που θεωρείται έρευνα.

Ακόμα και αν πάρουμε μια ευρύτερη αλήθεια, όπως μετενσάρκωση που είναι αιώνια, ακόμα και τότε δεν είναι σοφό να επιμένουμε σε συγκεκριμένα καλούπια και να φερόμαστε σαν να μην έχουμε άλλη αλήθεια. Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι αυτή η ζωντανή δοξασία έχει διδαχθεί με πολλές μορφές στο παρελθόν και πιθανόν να διδαχθεί και σε πολλές άλλες στο μέλλον. Το πιο

σημαντικό πράγμα προς αναγνώρισή είναι η εξέλιξη του ανθρώπου, του εσωτερικού Ανθρώπου, ο οποίος έχει αναπτυχθεί σταδιακά και είναι ικανός να φθάσει την τελειότητα. Είναι σίγουρο ότι, στην πορεία του χρόνου, θα κερδίσουμε περισσότερη γνώση για όλα όσα δεν γνωρίζουμε σήμερα. Ακόμα και για τις θεμελιώδεις αλήθειες θα έπρεπε να γίνεται πιο λεπτομερής συζήτηση και ελεύθερα να τονίζονται οι αδυναμίες των επιχειρημάτων, διαφωτώντας με εκείνους που τα υποστηρίζουν.

Οφείλουμε να κάνουμε συνεχή προσπάθεια ώστε να προσθέσουμε στη γνώση που ήδη έχουμε. Διότι, αν κάτι γίνεται πιο ξεκάθαρο από ένα άλλο, σε όσους έχουν αφυπνίσει μέσα τους τις ανώτερες αξίες του ανθρώπου, αυτό συμβαίνει επειδή όλες οι έννοιες είναι τόσο μακριά από την αλήθεια και τόσο περιορισμένες, που φαίνονται σαν μωρολογίες παιδιών αν συγκριθούν με συζητήσεις φιλοσόφων. Συνεπώς, είναι σοφό να είμαστε ταπεινοί όσο και μελετηροί και πάντα πρόθυμοι να διατηρούμε τις απόψεις μας σχετικά ανάλαφρα. Να επιμένουμε στην ουσία εκείνου που μας εμπνέει και πραγματικά θρέφει την πνευματική ζωή μας.

(Πηγή: Απόσπασμα από το *Investigations into Super physical*, 1913)

Τάχα, τι άλλο από αδυναμία είναι η επιμονή του ανθρώπου, να φαντάζεται πως κατάλαβε την Φύση ή και πως μπορεί να την καταλάβει, και να μην θέλει να παραδεχτεί ότι μόνο την εξωτερική όψη των πραγμάτων βλέπει και δεν μπορεί να εισδύσει στην ουσία του κόσμου;;

Ο άνθρωπος συνήθισε να ρωτά τι είναι το πνεύμα και δεν σκέφτεται ποτέ να ρωτήσει τι είναι η ύλη. Φαντάζεται πως την ύλη την ξέρει.

Ελ. Γιαννίδης (Το Μεγάλο Πρόβλημα)

ΜΙΑ ΜΥΗΣΗ ΣΤΑ ΚΑΒΕΙΡΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

Ιωάννης Παπανικολάου
(Στοά «Κάβειρος», Αλεξανδρούπολη)
(Ομιλία στο θερινό θεοσοφικό συνέδριο στη Σαμοθράκη)

Η Πλατωνική επισκόπηση του σύμπαντος είναι ταυτόχρονα μια γνώση της αλήθειας και μια θρησκεία. Τοποθετεί τη γνώση σε αναλογία μ' εκείνο που ο άνθρωπος μπορεί να πετύχει με το συναίσθημα. Η γνώση δεν αξίζει στα μάτια του Πλάτωνα, αν δεν χορτάσει αυτή ολόκληρη η ψυχή. Αξίζει τότε περισσότερο από μια επιστήμη, γίνεται ένα άρωμα της ζωής. Είναι σ' αυτή την περίπτωση ένας ανώτερος άνθρωπος μέσα στον άνθρωπο, εκείνος που η προσωπικότητα δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα ασθενικό αντίγραφο. Σ' αυτόν τον ίδιο άνθρωπο γεννιέται ένα ον που τον ξεπερνά: Ο αρχέγονος και υπέροχος άνθρωπος. Σ' αυτό ακριβώς οφείλεται το ότι στη φιλοσοφία του Πλάτωνα ενσωματώνεται το μυστικό των Μυστηρίων. Ο εκκλησιαστικός πατέρας και συγγραφέας Ιππόλυτος μας δίνει το ακόλουθο χωρίο:

«Ιδού το μέγα μυστικό των ιερών της Σαμοθράκης (που είναι οι φύλακες μιας λατρείας ορισμένης (των Καβειρίων Μυστηρίων), μυστικό που δεν είναι επιτετραμμένο να αποκαλύψουν αλλά που το γνωρίζουν οι μνημένοι».

Ας ταξιδέψουμε λοιπόν κι εμείς για λίγο, περνώντας από τους Μυστηριακούς ναούς της Σαμοθράκης. Ας επιχειρήσουμε να γίνουμε παρατηρητές αλλά και σύντροφοι των υποψηφίων και των μυστών στο ιερό τους έργο, και ας πάρουμε το μερίδιο μας από αυτή τη θεία συμμετοχή στην τέλεση των Καβειρίων Μυστηρίων.

Είναι νύχτα και βρισκόμαστε καθισμένοι σιωπηλοί σε μια κατασκότεινη παραλία της Παλαιάπολης. Εννιά μέρες και εννιά νύχτες καμία φωτιά δεν έχει ανάψει στο νησί. Όλοι περιμένουν την ιερή

φλόγα που θα έρθει με πλοίο από τη Δήλο. Ο Καβειριάρχης επικαλείται τις δυνάμεις των Καβείρων, τις δυνάμεις των εσωτερικών πυρών, και ο λαός επαναλαμβάνει με ιαχές. Μακριά, στο βάθος του πελάγου, ένα μικρό φως όλο και μεγαλώνει, πλησιάζοντας προς την ακτή. Η ιερή φλόγα στέλνει την αντανάκλαση της στην ήρεμη θάλασσα. Το πλοίο αράζει απαλά στο λιμάνι. Ο ιεροφάντης παραλαμβάνει τη δάδα με το φως και μπαίνει επικεφαλής της πομπής που σχηματίζεται με προορισμό τα άδυτα του Ναού. Από αυτή τη δάδα θα αναφτεί το φως του βωμού στο Ναό, αλλά και όλες οι εστίες των σπιτιών. Η πομπή προχωράει αργά και με τελετουργική χάρη. Μπροστά ο Καβειριάρχης κρατώντας τη δάδα, πίσω τον ακολουθούν οι ιερείς, λίγο πιο πίσω ο υποψήφιος για μύηση και τέλος το πλήθος των κατοίκων του νησιού. Καθώς πλησιάζουν, η επιβλητική μορφή του Ναού προβάλλει στο φως της πανσελήνου.

Η πομπή σταματά πρώτα μπροστά σε μια κρήνη. Είναι η ώρα για τη σωματική κάθαρση. Μετά τον οδηγούν μπροστά από ένα στρογγυλό λάκκο σκεπασμένο με ένα ξύλινο κάλυμμα. Ο ιεροφάντης ανασύρει το κινητό σκέπαστρο και στο βάθος του εμφανίζεται ο ιερός Λίθος. Στα χέρια του υποψήφιου τοποθετούν τώρα μια κοίπα με αγιασμένο νερό και εκείνος, κάνοντας σπονδές πάνω σ' αυτόν, επικαλείται τη βοήθεια των μεγάλων Θεών στη δύσκολη δοκιμασία που ξεκινά. Σε λίγο θα αρχίσει η προετοιμασία για τον πρώτο βαθμό μύησης, γι' αυτό τον οδηγούν σε ένα μικρό δωμάτιο στα νότια του Ανακτόρου την «Ιερή Οικία». Εδώ του φορούν πρώτα τη μαύρη χαρακτηριστική στολή που υποδηλώνει το σκοτάδι της άγνοιας που βρίσκεται ο μυούμενος. Μετά του δίνουν να κρατά το ιερό λιχνάρι με χαραγμένο επάνω του το μαγικό αρχικό γράμμα της λέξης Θεός και θάλασσα, το «Θ», που μέσα σε άλλους συμβολισμούς συμβολίζει την οριζόντια διάμετρο στον κύκλο σαν πρώτη εκδήλωση του Θείου.

Από εδώ ο μυούμενος, έχοντας αναμμένο το λιχνάρι του από τη μία μόνο άκρη, οδηγείται σιωπηλά και ρυθμικά στο Ανάκτορο από την ειδική πόρτα των υποψηφίων. Μπαίνοντας από άλλη είσοδο, ήδη μέσα στη μεγάλη αίθουσα βρίσκονται οι ανώτεροι και παλιοί μύστες. Οι ανακτοτελεστές που καθισμένοι γύρω – γύρω σε πάγκους θα παρακολουθήσουν την τελετή. Εκεί μπροστά στην κεντρική είσοδο βρίσκεται το ξύλινο βάθρο, όπου τελετουργικά ανεβαίνει και κάθεται ο υποψήφιος. Σε λίγο αρχίζουν γύρω του τελετουργικοί χοροί που είναι ικανοί να διώχνουν τα κακά πνεύματα. Οι χοροί είναι κυκλικοί και γίνονται με τους ήχους μουσικής και μυστηριακών τραγουδιών. Μια

γλυκιά ζάλη τον συνεπαίρνει και απελευθερωμένος από κακές επιρροές είναι έτοιμος για την επόμενη δοκιμασία.

Έτσι, από μια ανηφορική δίοδο τον οδηγούν στη βόρεια αίθουσα όπου θα του αποκαλυφθούν τα μυστικά σύμβολα που πρέπει να ερμηνεύσει και θα γίνουν οι τελετουργικές αναπαραστάσεις. Εδώ ο μυσταγωγός μεταφέρει τον δόκιμο στον υπερβατικό κόσμο των πνευμάτων και των Θεών. Του εξηγούν ότι η ψυχή του ήταν πνεύμα που αποσπάστηκε από τους Θεούς, μπερδεύτηκε στην ύλη και αποπλανήθηκε. Για να ξαναβρεί τον δρόμο της και να ξαναπάρει τη θέση της χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια. Βλέπει μπροστά του σαν διαδικασία κάθαρσης να ξετυλίγεται το γνωστό μυητικό δράμα της αρπαγής της Αξιόκερσας – Περσεφόνης από τον Άδη – Αξιόκερσο και την αναζήτησή της από την μητέρα της Δήμητρα. Μαθαίνει να καταλαβαίνει τη βαθιά σημασία των συμβόλων του Πατέρα Ουρανού και της Μητέρας Γης, όπως και των Ιθυφαλλικών αναπαραστάσεων του Ερμή – Κάδμλου.

Ύστερα επιστρέφει από την αίθουσα του ανακτόρου στην «Ιερή Οικία». Εδώ του φορούν τον λευκό χιτώνα του μυημένου και του παραδίδουν ένα ντοκουμέντο που αποδεικνύει την εγγραφή του στον κατάλογο των μυστών, που επίσης θα χαραχθεί στις στήλες του κτιρίου. Τώρα μπορεί να ανάψει το λυχνάρι του και από την άλλη άκρη, και τότε θα μπορεί να γίνει υποψήφιος στο δεύτερο βαθμό μύησης, την «Εποπτεία», και αφού ολοκληρωθεί κι αυτή θα το ανάψει και από το κέντρο, έτσι ώστε οι τρεις κάθετες φλόγες να σχηματίζουν ένα «Ε» πάνω στο επίπεδο του λυχναριού, συμβολίζοντας τις τρεις βασικές εξελικτικές κατηγορίες των ανθρώπων. Η τελετή αυτή τελείται στο κτίριο που ονομάζεται «Ιερό» στα νότια του Ιερού χώρου, που στην πρόσοψη του ανάβουν πελώριοι πυρσοί.

Οι ιερείς παίρνουν θέσεις έξω από την αίθουσα και οδηγούν τον υποψήφιο μπροστά από τα σκαλιά του ναού, όπου καίει ένας μεγάλος δαυλός. Ανεβαίνει σ' ένα απ' αυτά. Στο άλλο, όρθιος και επιβλητικός βρίσκεται ο Κόης (*) που αυστηρά του ζητά να εξομολογηθεί τις αμαρτίες του, να απαλλαγεί από το βάρος τους ώστε να μπορέσει να ακούσει το λόγο του Θεού. Ο δόκιμος, με σταθερή και χαμηλή φωνή του αποκαλύπτει τα βασικότερα αμαρτήματα του και του ζητά τη μεσιτεία του για την απάλειψή τους. Μετά τη συγχώρεση και τον εξαγνισμό του από τον ιερέα οδηγείτε μπροστά στον άξιο μυσταγωγό. Ήρθε η ώρα που θα σφραγίσει την υπόλοιπη ζωή του μινούμενου.

Ο ιεροφάντης τον οδηγεί για να περάσει την πρώτη δοκιμασία, τη

δοκιμασία της φωτιάς. Ένας στενόμακρος διάδρομος ξανοίγεται μπροστά του. Δεξιά και αριστερά κατά μήκος του βρίσκονται φλεγόμενες στήλες και αυτός περνάει μόνος ανάμεσα μέχρι να φτάσει στην άλλη άκρη. Η φωτιά θεωρείται ανέκαθεν σύμβολο εξαγνισμού καθώς και σύμβολο μια νέας αρχής για καινούργια ζωή. Τώρα, έχοντας διαβεί το πύρινο πέρασμα, είναι έτοιμος να δεχθεί την κάθαρση του νερού. Λαμβάνει χώρα ένα τελετουργικό λουτρό εξαγνισμού. Το νερό είναι ένα άλλο στοιχείο που έχει περάσει στην καθημερινή συνείδηση της ανθρωπότητας σαν εσωτερικό καθαρτήριο σώματος και ψυχής. Τώρα είναι έτοιμος να υποστεί τη μεγάλη δοκιμασία. Τον οδηγούν στο πίσω μέρος του κτιρίου για να δει με τα δικά του μάτια και να βιώσει μια ιερή και μυστικιστική αποκάλυψη, όπως δείχνει και η ίδια η λέξη «Εποπτεία», δηλαδή ανώτερη όραση.

Κατά τη διάρκεια αυτού του δράματος ο μινύμενος συμπάσχει με τη θεότητα, ταυτίζεται μαζί της και έχει την εμπειρία της δράσης της. Από αυτή τη στιγμή ο υποψήφιος είναι ο Κάδμιλος, ο άνθρωπος που φονεύεται από τα αδέρφια του και μεταφέρεται στον Κάτω Κόσμο. Έτσι οδηγείται στο Ιερό Σπήλαιο του Ναού, όπου πρέπει να μείνει απομονωμένος. Θα τον βοηθήσουν να γυρίσει πίσω τα ίδια τα αδέρφια του μετά από μέρες και με τη βοήθεια του

Ερμή θα τον επαναφέρουν στη ζωή. Μα δεν είναι πια ο ίδιος. Είναι ο αναγεννημένος Καδμήλος που γνωρίζει τον εαυτό του και επιστρέφει νικητής στον πάνω Κόσμο. Σε αυτό το σημείο ο μισταγωγός μπαίνει στην αιίδα και ανεβαίνει πάνω στον Ιερό βράχο. Αποκαλύπτει και διδάσκει στον νέο Επόπτη τους μυστικούς τύπους και τα νέα σύμβολα του βαθμού του. Εκτελεί αόρατες τελετουργίες και συγχρόνως προσφέρει σπονδές στους Θεούς του Κάτω Κόσμου.

Μετά, η κουισωδία των ιερέων μεταφέρει τον Επόπτη κάτω από την αιίδα και τον άμβωνα όπου καλυμμένη με ένα ξύλινο σκέπαστρο βρίσκεται η τελετουργική κρύπτη. Κατεβαίνει σιγά – σιγά στο εσωτερικό της ενώ συγχρόνως ακούει το ποδοβολητό του ιερού ζώου. Σε λίγο το χυμένο αίμα τον λούζει ολόκληρο και συνειδητοποιεί ότι ένα πραγματικό βάπτισμα αίματος και φωτιάς καθορίζει το νέο ξεκίνημά του. Από εκεί τον μεταφέρουν θριαμβεινικά στον ιερό θρόνο που

βρίσκεται μπροστά στην μυστηριακή φωτιά του Ναού. Τον στεφανώνουν με ένα κλαδί ελιάς και του φορούν μια πορφυρή ζώνη. Αυτά είναι τα σύμβολα της μύησης του. Έχει γίνει γνώστης των μυστηρίων της ζωής και του θανάτου. Μια καινούργια ζωή φωτίζεται μπροστά του, όπως η ιερή φλόγα φωτίζει όλο το νησί.

Ξημέρωνε η ενάτη μέρα και ο λαός περίμενε με αγωνία το άγγελμα της ανάστασης του Καδμίλου. Όταν ο αρχιερέας έβγαινε έξω με την αναμμένη λαμπάδα που κρατούσε, όλος ο λαός με δέος γονυπετούσε να ακούσει από τα χείλη του το άγγελμα της επιστροφής κοντά τους τού προ ολίγων ημερών φονευμένου μύστη. «Ήλθε ξανά κοντά μας η ζωή, το φως και η σοφία», ανήγγειλε ο αρχιερέας. Τότε όλοι με ανακούφιση φώναζαν: «Σε σένα έχουμε τις ελπίδες μας. Είσαι για μας ο ΑΛΛΑΘΗΤΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΜΑΣ. Θα σε λατρεύουμε αιώνια».

Έφτανε η ώρα της ανατολής του ανοιξιάτικου ήλιου και τα συγκεντρωθέντα πλήθη περίμεναν να ενωθούν τα τέσσερα φώτα. Πρώτα οι τέσσερις ιεράρχες, οι αιώνιοι Κάβειροι. Ύστερα τα τέσσερα φώτα (Ήλιου, λαμπάδων, ψυχών και κάθε ΟΥΣΙΑΣ). Οι τέσσερις κοσμικές αρχές που διευθύνουν τα έξω σύμπαντα. Μαζί ενώνονταν οι τέσσερις ΑΡΕΤΕΣ και θα συναποτελούσαν το μυστήριο της ΘΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ. Τέλος ο ήλιος πρόβαλε στον ορίζοντα. Οι νέοι μύστες με τις κόκκινες ταινίες στα οσφύα, συνοδεύονταν από τους τέσσερις αρχιερείς που είχαν την κόκκινη ταινία πάνω στο κεφάλι τους και κρέμονταν οι άκρες της πίσω στον τράχηλο τους. Η τελευταία λέξη ήταν: «ΑΙΩΝΙΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΕ ΛΑΤΡΕΥΟΥΜΕ»

Ας δούμε τις βασικές μνητικές διαδικασίες.

Υπάρχει περίοδος απόσυρσης και καθαρισμού που κρατάει εννιά μερόνυχτα. Το 9 είναι ο αριθμός που αντιστοιχεί στη Σελήνη, η οποία με τη σειρά της σχετίζεται με την κατώτερη φύση του ανθρώπου. Στο πέρας αυτής της περιόδου έχει επιτευχθεί μια στοιχειώδης ευθυγράμμιση μεταξύ των κατωτέρων και των ανωτέρων όψεων. Τότε έρχεται το ιερό πλοίο με τη φλόγα από τη Δήλο, δηλαδή από τον τόπο του Ήλιου. Είναι η στιγμή που μπορεί να κατέλθει ο Θεός Σπινθήρας του πνεύματος. Τότε είναι που μπορεί να επικοινωνήσει ο άνθρωπος με τις ανώτερες όψεις του εαυτού του. Το φως έρχεται να σκορπίσει τα σκοτάδια της νύχτας, δηλαδή της κατώτερης φύσης, και ο λαός του νησιού κάνει μια καινούργια αρχή πανηγυρίζοντας. Στην τελετή της

μύησης ο υποψήφιος πρέπει να δοκιμαστεί σκληρά, γιατί θα του αποκαλυφτούν βαθιά μυστήρια. Ο Ιεροφάντης, αυτός που θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε εσωτερικό οδηγό του ανθρώπου, τον καθοδηγεί για να περάσει τις καθαρτήριοις δοκιμασίες. Η πρώτη είναι η διάβαση του πυρίνου περάσματος, δηλαδή η κάθαρση μέσα από το στοιχείο της φωτιάς.

Από τα πιο υψηλά πνευματικά επίπεδα μέχρι τα πιο υλικά, η φωτιά θεωρείτο ανέκαθεν καθαρτήριο στοιχείο. Η πυρά είναι σύμβολο εξαγνισμού καθώς και σύμβολο μιας νέας αρχής για καινούργια ζωή. Χρησιμοποιήθηκε από τις περισσότερες, αν όχι όλες, μυστηριακές λατρείες του κόσμου. Οι αρχαίοι Πελασγοί σινηθίζαν να πηδούν πάνω από αναμμένες φωτιές και να φωνάζουν "αφήνω πίσω τις αμαρτίες". Αυτό θυμίζει και τις σημερινές γιορτές του Άγιου Ιωάννη. Ο μύθος της θεάς Δήμητρας λέει πως όταν ήταν φιλοξενούμενη από το βασιλιά της Ελευσίνας, την περίοδο που έφαχνε τη Περσεφόνη, θέλησε να κάνει αθάνατο το παιδί του βασιλιά περνώντας το σώμα του πάνω από φωτιά. Ο Απολλόδωρος επίσης λέει ότι σινηθιζόταν να περνάνε οι γονείς τα παιδιά τους πάνω από φωτιές για να τα εξαγνίσουν. Αυτή η εξαγνιστική όψη της φωτιάς διαστρεβλώθηκε από τους ιεροεξεταστές του Μεσαίωνα που τη χρησιμοποίησαν σαν κύριο μέσο εξόντωσης των "μάγων" και των "μαγισσών", γιατί πίστευαν ότι έτσι απελευθερωνόταν η ψυχή από τις αμαρτίες.

Στην Ινδία είναι καθιερωμένο το κάψιμο του νεκρού σώματος για να απελευθερωθεί γρήγορα η εσωτερική ύπαρξη. Το ίδιο έκαναν και διάφορες φυλές ερυθροδέρμων της Αμερικής, για να πάνε οι ψυχές των νεκρών τους στα λιβάδια των ουρανών. Μα και στην εσωτερική διδασκαλία θεωρείται η πιο ορθή μέθοδος για την απελευθέρωση της Ατομικότητας, όπως αναφέρει και ο Δάσκαλος Θιβετανός. Μετά από τη δοκιμασία της φωτιάς ο υποψήφιος εξαγνίζεται με το στοιχείο του νερού, ακολουθώντας μια ιδιαίτερη τελετουργική διαδικασία. Το νερό είναι άλλο ένα στοιχείο που έχει περάσει στην καθημερινή συνείδηση της ανθρωπότητας σαν εσωτερικό καθαρτήριο. Πέρα από τον εσωτερικό καθαρισμό του σώματος που προσφέρει, εξαγνίζει και τον εσωτερικό άνθρωπο γιατί είναι στοιχείο που απορροφάει τις επιρροές εύκολα.

Όλες σχεδόν οι ελληνικές λατρείες είχαν καθιερώσει τον εξαγνισμό με το νερό και στις περιόδους των μυστηρίων γέμιζαν τα ποτάμια από πιστούς, κάτι που γίνεται ακόμα και σήμερα στο ιερό ποτάμι των Ινδών, τον Γάγγη. Ας μη ξεχνάμε βέβαια ότι και ένα από τα βασικό-

τερα χριστιανικά μυστήρια, η βάπτισμα, είναι ουσιαστικά ο καθαρισμός του ανθρώπου από το προπατορικό αμάρτημα.

Μετά τη δεύτερη κάθαρση, ο μινόμενος, που τώρα ενσαρκώνει το ρόλο του Καδμίου, φονεύεται από τα αδέρφια του και μεταφέρεται στον Κάτω Κόσμο, συμβολικά στο σπήλαιο του Ναού. Εδώ έχουμε το συμβολικό θάνατο της προσωπικότητας, που θυμίζει το φόνο του Όσιρη από τον αδερφό του Σετ. Είναι μια αλληγορική έκφραση του ταξιδιού του ανθρώπου στο θησαυροφυλάκιο της Εσωτερικής Ύπαρξης. Στον κόσμο που βρίσκονται θαμμένες όλες οι παλιές μνήμες του και εμπειρίες. Όλα τα απώτερα συναισθήματα και οι κρυμμένοι πόθοι, τα χαμένα του ιδανικά. Εκεί ο μινόμενος έρχεται σε επαφή με όλο αυτό τον κόσμο που ψυχολογικά θα λέγαμε ότι αποτελεί το υποσυνείδητο του. Σύμφωνα με το μύθο, στον Κάτω Κόσμο ξαναβρίσκει τα αδέρφια του, τα οποία μάλιστα τον βοηθούν να απελευθερωθεί από το θάνατο και να επανέρθει στη ζωή σαν ένας αναστημένος ήρωας.

Τι κρύβεται πίσω από την ύπαρξη των αδερφών; Τι σημαίνουν οι πράξεις τους; Από τη μια σκοτώνουν τον Καδμίο ενώ από την άλλη τον βοηθούν να αναστηθεί. Αυτοί οι στενοί συγγενείς που σκοτώνουν και ανασταίνουν συνάμα, στην πραγματικότητα αποτελούν κάποιες όψεις του εαυτού του ίδιου του μινόμενου. Στη συνειδητή του ζωή, το άτομο δεν έχει καταφέρει να εξισορροπήσει τις όψεις αυτές και να τις εναρμονίσει μέσα του. Έτσι, η ανισορροπία γίνεται αιτία θανάτου της προσωπικότητας. Μπαίνοντας όμως στον κόσμο του υποσυνείδητου, η συσσωρευμένη γνώση που αποκτά τον φέρνει σε μια εξισορροπητική σχέση με τον εαυτό του. Γνωρίζει τον εαυτό του. Και από εκείνη τη στιγμή γίνεται κύριος όλων των όψεων του και επιστρέφει νικήτης στον Πάνω Κόσμο. Παίρνει τη θέση του λοιπόν στο χώρο των μνημένων και του αποκαλύπτονται τα σύμβολα της μύησης: το κλαδί της ελιάς και η πορφυρή ζώνη.

Η ελιά είναι από τα ιερά δέντρα της θεάς Αθηνάς και συμβολίζει τον υγιή νου και την εξύψωση του σε υψηλές συνειδησιακές καταστάσεις που αγγίζουν τη θεία ύπαρξη. Η στέψη με κλάδο ελιάς φανερώνει ότι το άτομο διαθέτει σύνεση, λογική, εγκράτεια και επιθυμία για πιο υψηλές καταστάσεις συνείδησης. Η πορφυρή ζώνη υποδηλώνει ότι, παρά την αναζήτηση του μνημένου για ανώτερες καταστάσεις ύπαρξης, δεν παύει ο ίδιος να βρίσκεται μέσα στον κόσμο της ύλης και πρέπει να δημιουργήσει ό,τι καλύτερο μπορεί σε αυτόν. Επιπρόσθετα, η πορφυρή ζώνη συμβολίζει τη φλόγα της επιθυμίας του ατό-

μου για υπηρεσία και προσφορά στους συνανθρώπους του. Όταν ο άνθρωπος επιστρέφει μνημένος πια στον Πάνω Κόσμο, ολόκληρο το νησί έχει φωτιστεί από το φως της φλόγας της Δήλου. Επιστρέφει δηλαδή στον κόσμο της συνείδησης, που έχει φωτιστεί τώρα από το πνευματικό φως και που του προσφέρει μια αναγεννημένη ζωή γνώσης και Σοφίας.

Έτσι μπορούμε να αποδώσουμε εσωτερικά το κεντρικό τυπικό των Καβειρίων μυστηρίων. Από μια άλλη εσωτερική σκοπιά, τα μυστήρια αυτά σχετίζονται με τις στοιχειακές δυνάμεις της γης και της φωτιάς σε μια αρμονική λειτουργία. Δείχνουν το μόχθο που πρέπει να καταβληθεί για την επίτευξη αποτελεσμάτων είτε υλικών είτε πνευματικών. Επομένως μπορούμε να πούμε πως υπήρχαν τρεις βαθμοί μήσης στα Καβείρια. Ο πρώτος αντιστοιχεί στο φόνο του Καδμίλου από τα αδέρφια του. Πρόκειται για το θάνατο της προσωπικότητας εξαιτίας της ανισορροπίας της. Ο δεύτερος αντιστοιχεί στο πέρας στον Κάτω Κόσμο, όπου μεταφέρεται ο νεκρός Καδμίλος και εκεί ανακαλύπτει τις χαμένες όψεις του, το λησμονημένο του εαυτό. Ο τρίτος και τελευταίος είναι η απελευθέρωση του, η ανάσταση και η σωτηρία του. Είναι το επίπεδο της αυτό-ανακάληψης, όπου ο ήρωας, γνωρίζοντας τον εαυτό του, επανέρχεται στον υλικό κόσμο για να αρχίσει μια νέα δημιουργική ζωή.

(*) Ο μέγας ιεροεξεταστής.

(Πηγές: Τα Καβείρια Μυστήρια, Περικλής Ροδάκης – ΟΣαμοθράκη, Karl Lehmann – Ιστορική επισκόπηση της νήσου Σαμοθράκης, Αχιλ. Σαμοθράκης – Τα Καβείρια Μυστήρια, Γιώργος Σιέττος – Τα αρχαία Ελληνικά Μυστήρια, Κ.Κονοιδής – Τα μυστήρια των Καβείρων, Γ. Πλάνας (άρθρο) – Το κρυμμένο νόημα των αρχαίων Μυστηρίων, Φιλολ. σύλλογος «Ιάμβλιχος» – Σαμοθράκη, Ιστορία, Αρχαιολογία, Έφη Καλαμποκίδου)

Των Καβείρων επίκληση (θυμίαμα Συμυρναλόη)

Μεγάλοι Θεοί Σαμοθράκης, οι Άνακτες,

Έλθετε ημίν βοηθοί ευμενέστατοι,

Κομίζοντες χάριτας δωρεών αγιάσματα

Και βίον φωτίζοντας των μυστών σας τον άμωμον.

(Τζέτζης, Επιστολή εις αντάδελφον Δημήτριον , § 4, Bekker.)

ΣΟΥΦΙ

ή ο Μυστικισμός του Ισλάμ

Κωνσταντίνος Αυγίζος

Κάποιος πήγε στην πόρτα του Αγαπημένου και χτύπησε
Μία φωνή ρώτησε: «Ποιος είναι;»
Αυτός απάντησε: «Εγώ είμαι»
Η φωνή είπε: «Δεν υπάρχει χώρος για Μένα και για Σένα»
Η πόρτα ασφαλίστηκε.
Μετά από ένα χρόνο μόνωσης και στερήσεων,
επέστρεψε και ξαναχτύπησε.
Μία φωνή από μέσα ρώτησε: «Ποιος είναι;»
Ο άνθρωπος αποκρίθηκε: «Είμαι εσύ»
Τότε η πόρτα άνοιξε για αυτόν.

Τζαλαλοντίν Ρούμι

Ποιος είναι ο Σούφι; Είναι αυτός που δεν διαφοροποιεί τον εαυτό του από τους άλλους εξαιτίας μίας θέσης ή ενός δόγματος, είναι αυτός που επιθυμεί να απαλλαγεί από τον ψεύτικο εαυτό του και να ανακαλύψει το Θείο Όν μέσα του, είναι αυτός που διδάσκει την ευτυχία, που ψάχνει τη φώτιση, που βλέπει την αρμονία και προσφέρει αγάπη σε όλα τα όντα, που λαμβάνει περισσότερη αγάπη όταν βρίσκει το Θείο Όν καθώς χάνει τον εαυτό του.

Σύμφωνα με τους ακόλουθους του ο Σουφισμός είναι αιώνιος. Προϋπήρχε πριν ανακαλυφθεί. Σαν μυστικιστικό κίνημα στους κόλπους του Ισλαμισμού ξεκίνησε με την αποκάλυψη των λόγων του Κορανίου στους πιστούς, που είχε αφομοιώσει και μεταφέρει έννοιες που προϋπήρχαν. Η βασική ιδέα ταύτισης Σουφισμού και Ισλαμισμού ήταν η διατήρηση και η υποστήριξη της Μοναδικότη-

τας του Θεού. Δεν μπορεί λοιπόν να θεωρηθεί ο Σουφισμός προϊόν του Ισλαμισμού. Απλώς ενσωματώθηκε σ' αυτόν χρησιμοποιώντας τον ως φορέα, εφόσον αποδείχθηκε κατάλληλος εξαιτίας της ανεξιθρησκίας του. Μη ξεχνάμε ότι σύμφωνα με τα λόγια του Προφήτη στο Κοράνι, κάθε άλλος προφήτης ή σοφός ιδρυτής θρησκείας ή φιλοσοφικής σχολής θεωρείται απεσταλμένος του Θεού, του Αλλάχ. Αν αποκαλούν το Ισλάμ «κέλυφος του Σουφισμού», αυτό συμβαίνει επειδή πιστεύουν πως ο Σουφισμός είναι η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ.

Οι Σούφι πιστεύουν στην ύπαρξη ενός Θεού. Θεωρούν ότι οι θρησκείες καθ' αυτές δεν έχουν αξία, αν και μπορούν να χρησιμεύσουν για να οδηγήσουν τους ανθρώπους στην Πραγματικότητα. Το καλό και το κακό, όπως τα κατανοούμε εμείς, δεν υπάρχουν πραγματικά, διότι τα πάντα προέρχονται από το ένα Όν, το Θεό. Ταυτόχρονα λοιπόν υπάρχει πραγματικό καλό και πραγματικό κακό. Σέβονται την ιεροτελεστία μίας θρησκείας στο βαθμό που προάγει την κοινωνική αρμονία, αλλά διευρύνουν όπου είναι δυνατό τη δογματική βάση της και ορίζουν τους μύθους της σε μία ανώτερη έννοια, πχ οι άγγελοι εξηγούνται σαν απεικόνιση των ανώτερων ιδιοτήτων του ανθρώπου.

Έτσι, ενώ ακολουθούν την εσωτερική διδασκαλία του Αγίου Κορανίου, δεν περιορίζονται σε αυτό. Παράλληλα με ένα σύστημα ιδεών που βασίζεται στις αντιλήψεις της Ιερής Βίβλου του Ισλάμ, έχουν μια πρακτική μέθοδο να δουλεύουν πάνω στον εαυτό τους που διδάσκεται προφορικά. Μέσα από ασκήσεις, στάσεις διαλογισμού και χορούς πιστεύουν πως οι δυνάμεις του ανθρώπου μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εσωτερική εξέλιξη και για την ανάπτυξη της συνειδητότητας του. Όλοι είναι ασκητές και πιστεύουν στον εξαγνισμό της ψυχής. Κύριο χαρακτηριστικό τους είναι η έμφαση στον ασκητισμό και η προσπάθεια επικοινωνίας με το Θείο Όν, μέσα από την ενορατική και εσωτερη γνώση καθώς και την έκσταση του πιστού. Ο σκοπός είναι η ένωση της ψυχής με το Θεό, στοιχεία κοινά με το Νεοπλατωνισμό.

Είναι πιθανό ότι οι μεταφράσεις του Πλωτίνου έχουν δώσει στα Σουφικά τάγματα το απαραίτητο φιλοσοφικό έδαφος. Χαρακτηριστικά εξετάζοντας τον Σουφισμό και τον Νεοπλατωνισμό, βρίσκουμε στενές ομοιότητες αναφορικά με την φύση του Θεού, την ψυχή, το σώμα και τις αφηρημένες έννοιες όπως η καλοσύνη, το κακό, ο θάνατος, η δημιουργία. Στον Σουφισμό, ο κόσμος είναι

ακριβώς μια εμφάνιση του Θεού. Στην πραγματικότητα, ο Θεός και ο κόσμος είναι "Ένα". Δεν είναι δυνατό να υπάρξουν ο Θεός και ο κόσμος ως χωριστές οντότητες, πεποίθηση που προτάθηκε αρχικά από τους Νεοπλατωνικούς, που ήταν οι πρώτοι που ανέφεραν ότι ο Ηθικός προορισμός του Ανθρώπου είναι η επανύψωση της έκπτωτης ατομικής ψυχής του στην αρχική της αφετηρία, δηλαδή η ένωσή της με το αρχικό Εν μέσω μυστικιστικής έκστασης. «Πάντων των έξω αφέμενον δει επιστραφήναι εις τα έσω πάντα», (Εννεάδες VI, 9,7). Όμως, βασική προϋπόθεση για την εκπλήρωση της επανασύνδεσης αυτής είναι η «κάθαρση» που επιτυγχάνεται με τον ενάρετο βίο. Πέραν της βασικής επιρροής από τους Νεοπλατωνικούς φιλόσοφους είναι φανερή η επίδραση του Βουδισμού, του Ζωροαστρισμού, του Ταοϊσμού ακόμη και των Ορφικών.

Η διδασκαλία των Σούφι αναφέρεται στην εξελικτική θεωρία πριν καν αυτή διατυπωθεί από τον Δαρβίνο. Ισχυρίζεται ότι το ον εξελίσσεται έως ότου συγχωνευθεί στη Θεία Συνείδηση, θεματολογία κοινή με τις εσωτερικές ανατολικές διδασκαλίες που μιλούν για κόσμους ύπαρξης σε διάφορες συνειδησιακές διαστάσεις. Όλη αυτή η πορεία περιγράφεται στις επτά διαφορετικές όψεις της εξελιγμένης ψυχής. Η διδασκαλία γίνεται μέσω ποικιλόμορφης δημιουργικής έκφρασης. Μέσα από τη μουσική, το τραγούδι και τον χορό, όπως στην περίπτωση των περιστρεφόμενων δερβίσηδων (υποψήφιοι Σούφι ειδικής σχολής), μέσα από την ομαδική εργασία, τη χρήση συμβόλων, σημείων, παραβολών, μέσα από αισθητηριακές εντυπώσεις, από ποιήματα και αφηγήσεις, μέσα από υψηλές μεταφυσικές και φιλοσοφικές έννοιες ο δάσκαλος μεταδίδει τα απαραίτητα για την επίτευξη της υψηλής πνευματικής κατάστασης συνείδησης, ανάλογα προσαρμοσμένα στις ανάγκες του μαθητή. Οι διάφορες μέθοδοι, παρόλο που χρησιμοποιούνται ελεύθερα από κάθε δάσκαλο, με την πάροδο του χρόνου αποτέλεσαν διάφορες σχολές ή τάγματα που εξειδικεύθηκαν αναπτύσσοντας περισσότερο κάποια ή κάποιες από αυτές.

Η σχέση δασκάλου μαθητή είναι δημιουργική. Ο δάσκαλος απευθύνεται στον μαθητή πάντα μέσω συμβουλών, μόνο όταν πρόκειται να του μεταδώσει την «αντικειμενική» αλήθεια. Οι συμβολές δίνονται με συμβολική μορφή όπως στα αρχαία μυστήρια, ώστε μόνο οι «έτοιμοι» και οι μνημένοι να μπορούν να καταλάβουν τα νοήματα που περιέχονται στο γραπτό λόγο. Οι Σούφι θε-

ωρούν ότι δεν μπορεί να αντέξει κάποιος τη φώτιση εάν δεν είναι έτοιμος για αυτήν. Στην καλύτερη περίπτωση θα βρεθεί σε μία κατάσταση όπου θα είναι ανίκανος να την κατανοήσει. Οι συμβολισμοί αυτοί προκαλούν δυσχέρεια στην μετάφραση μιας πραγματείας ή ενός σουφικού ποιήματος σε ξένη γλώσσα, καθώς δεν μπορεί να μεταφερθεί το πραγματικό εσωτερικό και πολυδιάστατο μήνυμά του αλλά μόνο η εξωτερική φλούδα και κάποιες όμορφες λέξεις. Το εσωτερικό μήνυμα θα το ανακαλύψει ο ενδιαφερόμενος μόνο όταν η διδασκαλία αυτή γίνει βιωματική εμπειρία. Η αυτολεξεί μετάφραση λέξεων και κωδικών όρων έχει δημιουργήσει μία απίστευτη σύγχυση στη Δύση, λόγω της "κρυμμένης γλώσσας" που έχει σχέση με την αριθμολογία, την ιστορία, και τις πολλαπλές σημασίες κάθε λέξης.

Η Μύηση ήταν ανέκαθεν δύσκολη και απαιτητική. Η χρονική περίοδος της Μύησης είναι μεγάλη. Στους Μεβλεβήδες Δερβίσηδες διαρκεί 1001 ημέρες, όπου οι υποψήφιοι προσφέρουν εργασία σε 18 διαφορετικές υπηρεσίες μέσα στην κοινότητα. Εφόσον ο μυούμενος γίνει δεκτός στο Τάγμα, θα μπορεί να επιδίδεται στο «έργο» της επιμόρφωσης άλλων. Η δοκιμασία αυτή, δηλαδή το διάστημα που υπηρέτησε την κοινότητα, είναι η Μύησή του, κατά την οποία όπως λέγεται «πέθανε πριν πεθάνει πραγματικά». Η κύρια παραμονή του εργαζόμενος στην κουζίνα έχει συμβολική σημασία. Όπως πολύ εύστοχα λένε οι νεομυηθέντες.

Ήμουν ώμος,	δηλαδή αμαθής, ουσιαστικά πνευματικά ανέτοιμος
ψήθηκα	δηλαδή πέρασα τις δοκιμασίες της μύησης, εμβάθυνα στη μάθηση
και κήκα	δηλαδή μετουσιώθηκα σε ένα μυημένο, σε ένα άτομο που μεταφέρει τις γνώσεις και τα αισθήματα σε όλη την Πλάση.

Ο 13ος αιώνας θεωρείται η χρυσή περίοδος του Σουφισμού καθώς οι βασικές ιδέες του είχαν πλήρως διαπεράσει όλο τον κόσμο του Ισλάμ. Οι μαθητές τού Μεβλάνα Τζελ Αλ Α Ντιν Α Ρούμι (1207 – 1273), μετά τον θάνατό του δημιούργησαν το πλέον σπουδαίο τάγμα στην Κόνια της Μ. Ασίας (το γνωστό μας Ικόνιο), την αδελφότητα MEWLEWI. Είναι μια οργάνωση Δερβίσηδων που επιδιώκουν την έκσταση μέσω της ήρεμης περιστροφής, ενός αναπνυσόμενου με λεπτομέρεια τελετουργίας, χορού που είναι γνωστός με το όνομα «χορός των ουράνιων σφαιρών». Στόχος του εί-

ναι η αναπαράσταση της ακολουθίας των ουράνιων σφαιρών.

Όπως είναι γνωστό, η κυκλική και η περιστροφική κίνηση παράγουν και προάγουν την ενέργεια τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό πεδίο. Η σύγχρονη επιστήμη αποδέχεται την σημαντικότητα της περιστροφικής κίνησης. Δεν υπάρχει ον που να μην ενσωματώνει την περιστροφική κίνηση στην καθημερινότητά του. Η κίνηση αυτή χαρακτηριστικά συναντάται από την περιστροφή των ηλεκτρονίων, που αποτελούν τη μικρότερη υποδιαίρεση της δομής, έως τις κυκλικές και περιστροφικές κινήσεις των αστρικών σωμάτων στον ουρανό. Αυτά είναι δείγματα φυσικής και μη συνειδητοποιημένης περιστροφής. Ο περιστρεφόμενος δερβίσης, ή SEMAZEN, συμμετέχει συνειδητά στην κοινή περιστροφή μέσω της SEMA. Η τελετή αυτή αντιπροσωπεύει ένα μυστικιστικό ταξίδι και συμβολίζει την ανοδική πορεία του ανθρώπινου πνεύματος μέσω της λογικής και του συναισθήματος, προς το υπέρτατο Ον.

Σύμφωνα με τους Σούφι, ο άνθρωπος που στρέφεται στην αλήθεια αναπτύσσεται μέσω της αγάπης και εγκαταλείποντας τον εγωισμό του πλησιάζει το Τέλειο. Έχοντας ήδη πλησιάσει την ωριμότητα και την τελειοποίηση, επιστρέφει από το πνευματικό ταξίδι ώστε να μοιραστεί τα δώρα του, όπως η αγάπη, με όλους τους ανθρώπους χωρίς διαχωρισμό ανάλογα με τα πιστεύω τους, την κοινωνική τάξη ή την φυλή τους. Ο Δερβίσης με τα κάλυμμα του κεφαλιού του (που αντιπροσωπεύει την ταφόπλακα του εγωισμού του) και το λευκό του ένδυμα (που συμβολίζει το σάβανο του εγωισμού του), έχει γεννηθεί πνευματικά μέσα από την αλήθεια. Η αφαίρεση του μαύρου χιτώνα στην αρχή της τελετής είναι η αρχή ενός ταξιδιού, που οδηγεί στην πνευματική ωριμότητα μέσα από τα αλληπάλληλα στάδια της τελετής SEMA. Μέσω της τελετής απεικονίζονται οι διαφορετικές έννοιες του μυστικού κύκλου προς την Τελειότητα (την Άνοδο – MIRAC) σε επτά διακριτά μέρη.

Στην έναρξη της τελετής καθώς και στην αρχή της κάθε επόμενης ενότητας, ο Δερβίσης σταυρώνει τα χέρια του και τα κρατάει δεμένα γύρω από το λαιμό του, στο ύψος των ώμων του, απεικονίζοντας τον αριθμό ΕΝΑ και μαρτυρώντας τη μοναδικότητα του Υπέρτατου Όντος. Όπως στροβιλίζεται τα χέρια του ανοίγουν, με τη δεξιά παλάμη να στρέφεται προς τα ουράνια, έτοιμο να δεχτεί την καλοσύνη και τη βοήθεια του Θεού. Κοιτάζοντας την αριστερή του παλάμη, που είναι εστραμμένη προς τη γη, περιστρέφεται από τα δεξιά προς τα αριστερά, ουσιαστικά γύρω από την καρδιά του.

Η σημασία της κίνησης αυτής είναι ενεργειακά ιδιαίτερη, καθώς μέσω της δεξιάς παλάμης λαμβάνει την κοσμική ενέργεια από ψηλά ενώ μέσω της αριστερής παλάμης τη διαχέει στη γη δίχως να την κατακρατεί, απλά χρησιμοποιώντας το περιστρεφόμενο σώμα του καθαρά σαν αγωγό της. Με αυτό τον τρόπο κατευθύνει το πνευματικό δώρο του Ανώτερου Όντος στους ανθρώπους. Με την περιστροφή από τα δεξιά προς τα αριστερά (αντίθετα με τη φορά των δεικτών του ρολογιού), γύρω από την καρδιά, αγκαλιάζει συμβολικά όλο το ανθρώπινο γένος με καλοσύνη και αγάπη.

Η τελετή SEMA λαμβάνει μέρος στο Σεμαχάν (ένα κυκλικό λειτουργικό χώρο), όπου αρχικά εισέρχονται οι Δερβίσηδες οδηγούμενοι από τον Σεμαζένμπασι (τον τελετάρχη) και ακολουθούνται από τον Σείχη, τον Δάσκαλο του Τάγματος. Ψάλλουν μια προσευχή προς τον ΜΕΒΛΑΝΑ και απαγγέλλεται μία σουρά (στροφή) από το Κοράνιο. Όταν αρχίσει η μουσική, με το κατάλληλο σύνθημα οι Δερβίσηδες αφαιρούν το μαύρο κάλυμμα του μανδύα τους, και αφού το ασπασθούν, το αφήνουν να πέσει στο πάτωμα εγκαταλείποντας πίσω τους καθετί γήινο, στρεφόμενοι πλέον προς τον Δημιουργό. Στέκουν με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος, το δεξί πάνω απ' το αριστερό ακουμπώντας τους ώμους τους.

Στρέφονται προς τον τελετάρχη για σιωπηλή καθοδήγηση, ξεδιπλώνουν με τη σειρά τα χέρια τους και περιστρέφονται. Εκτείνουν τα χέρια τους με την παλάμη τον δεξιού χεριού εστραμμένη προς τον ουρανό, ενώ η παλάμη του αριστερού χεριού είναι εστραμμένη προς τη γη. Οι Δερβίσηδες περιστρέφονται αριστερόστροφα ψάλλοντας σιωπηλά το όνομα του Θεού. Μετά από δέκα λεπτά περίπου η μουσική σταματά. Οι Δερβίσηδες ολοκληρώνουν την περιστροφή τους και στρέφονται προς τον Σείχη. Στέκονται σε τριάδες ή πεντάδες, πάντα μονός αριθμός, συμβολίζοντας τους πλανήτες που στρέφονται προς τον Ήλιο.

Τούτη η διαδικασία (selam) επαναλαμβάνεται άλλες τρεις φορές. Στην τέταρτη selam ο Σείχης εισέρχεται αργά στον κύκλο και πηγαίνει στο κέντρο. Αρχίζει να περιστρέφεται και αυτός αργά συμβολίζοντας τον ήλιο, ενώ ο τελετάρχης που επίσης περιστρέφεται, τη σελήνη, με τους πλανήτες να περιστρέφονται κυκλικά γύρω τους (οι ουράνιες σφαίρες). Στο τέλος της τελετής ο Σείχης υποκλίνεται, γονατίζει και ασπάζεται τη βαμμένη κόκκινη προβιά που συμβολίζει το ηλιοβασίλεμα της ημέρας που πέθανε ο Μεβλάνα.

Η τελετουργία αυτή τελείται ανελλιπώς εδώ και επτά αιώνες. Υπενθυμίζει πως η ζωή είναι μια διαρκής περιστροφή και κανείς δεν μπορεί να τη σταματήσει.

Ο Σουφισμός άσκησε μεγάλη επίδραση στη Δυτική Ευρώπη όταν ακόμη επικρατούσε ο Μεσαίωνας. Όπως είναι γνωστό, η αρχαία κλασική φιλοσοφία ήλθε στη μεσαιωνική Δύση μέσω των Αράβων μεταφραστών και σχολιαστών, που είχαν κεντρική έδρα στην Ευρώπη την Ισπανία. Τρανό παράδειγμα θεωρείται ο μοναχός Ρογήρος

Βάκων (1214-1294), ο μεγάλος μύστης και θεμελιωτής της εμπειρικής μεθόδου, που είχε σπουδάσει στην Ισπανία των Σαρακηνών και είχε έρθει σε επαφή με μύστες Σούφι, τους οποίους και αναφέρει στα φιλοσοφικά του έργα ως «Ανατολίτες Φιλοσόφους».

Εκεί όμως που είναι πιο φανερές οι σχέσεις και οι επιδράσεις του Σουφισμού στη Δύση, είναι στο τάγμα των Ναϊτών ιπποτών. Μερικοί από τους εννέα αρχικούς ιππότες-ιδρυτές του τάγματος λέγεται ότι ήταν μύστες Σούφι, όπως ο αρχηγός τους, ο Ουγκέ ντε Πεϋν και ο Γοδεφρείδος ντε Σαιντ-Ομέρ. Οι επαφές των Ναϊτών στους Αγίους Τόπους με Σούφι μύστες και με τα τάγματά τους, είναι πλέον εξακριβωμένες ιστορικά κυρίως από τα πρακτικά της δίχης εναντίον του Ναϊτικού τάγματος, που προκάλεσε την εξαφάνισή του.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι ένα απόσπασμα από το βιβλίο «Οι διδασκαλίες των Σούφι», που αναφέρει ότι οι Ναϊτες σκέφτονταν με Σουφικούς όρους. Αναφέρεται ότι ο Ναός της Ιερουσαλήμ δεν ήταν ο Ναός του Σολομώντος, αλλά ένας ναός με οκτάγωνο λίθινο τρούλο που κτίστηκε τον έβδομο αιώνα με βάση ένα Σουφικό σχέ-

διο και ανακαινίστηκε το 913 μΧ. Ο Σολομών του σουφικού θρύλου της αδελφότητας των Οικοδόμων, είναι ένας Σούφι ηγέτης που ονομάζεται Μααρούφ Καρχί και είναι μαθητής του Δαυίδ (δηλ., του Σούφι στοχαστή Νταούντ ελ Ταί, που πέθανε το 781 μΧ), οπότε θεωρήθηκε γιος του και αναφέρεται απόκρυφα σαν Σολομώντας. Η μεγάλη δολοφονία που μνημονεύεται από την αδελφότητα των Σούφι Οικοδόμων σχετίζεται με τον μάρτυρα Μανσούρ ελ Χαλάτζ, που σκοτώθηκε μετά από δίκη εξαιτίας του σουφικού-μυστικού που φανέρωσε με τρόπο που δεν μπορούσε να γίνει κατανοητό και διαμελίστηκε σαν αιρετικός.

Οι στήλες του προαναφερθέντος Ναού δεν είναι φυσικές στήλες, αλλά ακολουθούν την αραβική συνήθεια να ονομάζεται έτσι ένας πρεσβύτερος άνθρωπος. Μία από αυτές τις «στήλες» είναι ο Αμπουλφαίζ ή Αμπαοάζ, προπάππος του προαναφερθέντος Δαυίδ που είχε ιδρύσει το Τάγμα Μαλαματί. Θα ήθελα να τελειώσω με ένα ποίημα του Μεβλάνα που περιέχει, κατά τη γνώμη μου, την ουσία του Σ. και αναφέρεται στον αέναο κύκλο της ψυχής.

Πέθανα από το ορικτό βασίλειο και έγινα φυτό
Πέθανα σαν φυτό και έγινα ζώο
Πέθανα σαν ζώο και έγινα άνθρωπος
Οπότε γιατί να σκιαχτώ τον θάνατο;
Την επόμενη φορά θα πεθάνει η ανθρώπινη φύση μου
και θα ανυψωθώ μεταξύ των αγγέλων
Για άλλη μία φορά θα αφήσω την αγγελική φύση
και αυτό που δεν μπορείτε να φανταστείτε, αυτό θα γίνω

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ίντρις Σαχ, *Οι διδασκαλίες των Σουφί – Dr Erdogan Erol, Mevlana's life, works, & the Mevlana Museum – Kultur Merkezi Sema, Whirling Dervishes Ceremony in an underground Cave – Talat Süti Halman & Metin And Mevlana Celaleddin Rumi & the Whirling Dervishes – DVD: Seb I Anus Dervishes Ceremony – Hazrat Inayat Khan, What is a Sufi – Esoterica.gr, Σούφι: Οι μυστικοί της Ανατολής – Kosmos-zine, Οι επτά πνεύμα: η άποψη των Σούφι για την ψυχή*

ΒΟΥΔΙΣΜΟΣ ZEN

Eric McGough

(Πρόεδρος της Θ.Ε. της Αγγλίας)

(*Theosophical Ezine*, Φεβρουάριος 2010)

Μερικά χρόνια πριν, ο Βουδισμός Zen ήταν άγνωστος στην Δύση με εξαίρεση, ίσως, ορισμένους ανατολιστές, οι οποίοι ενδιαφέρονταν κυρίως από ακαδημαϊκή άποψη γι' αυτόν. Πριν τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο υπήρχε μόνο ένα κείμενο Zen μεταφρασμένο σε ευρωπαϊκή γλώσσα, το πόνημα «*Η Θρησκεία των Σαμουράι*» (*Religion of the Samurai*) της Kaiten Nukariya, καθώς και μερικές σχετικές αναφορές διασκορπισμένες σε διάφορα βιβλία περί Βουδισμού γενικά. Έως το 1972, όταν εκδόθηκε ο πρώτος τόμος του έργου του καθηγητή D.T.Suzuki, «*Πραγματείες επί του Βουδισμού Zen*» (*Essays in Zen Buddhism*), δεν κυκλοφορούσε άλλο κείμενο που να προσφέρει κάτι σημαντικό αναφορικά με το ουσιαστικό πνεύμα του Zen.

Η θεωρία του Zen είναι πολύ διαφορετική από οποιαδήποτε άλλη μορφή Βουδισμού, διαφορετική ακόμη και από κάθε άλλη θρησκεία, θα μπορούσε να πει κανείς. Αυτή η διαφορετικότητά του συν την αινιγματική φύση του, ίσως είναι εκείνο που γέννησε την περιέργεια στο νου τόσων σύγχρονων ερευνητών. Από τη στιγμή που γεννήθηκε αυτή η περιέργεια, δεν είναι διόλου εύκολο να ησυχάσει κανείς, διότι το Zen μάγεψε την σκέψη όσων έχουν κουρασθεί από την συμβατική θρησκεία και φιλοσοφία. Παραμερίζει κάθε μορφή θεωρίας και κάθε δογματική διδαχή. Στηρίζεται στην πράξη και το εσωτερικό βίωμα του ατόμου. Κατά μία έννοια, συνιστά «συναίσθηση της ίδιας της ζωής» αντί για «συναίσθηση κάποιων στοιχείων της ζωής». Δεν ενδιαφέρεται για την σοφία που κάποιος άλλος διδάσκει, περιγράφοντας μια προσωπική πνευματική εμπειρία του ή άλλες ιδέες και πεποιθήσεις. Αυτός ο τρόπος μετά-

δοσης της γνώσης έχει μεν αξία σαν οδοδείκτης επί της ατραπού, αλλά πολύ συχνά συγχέεται με την ίδια την ατραπό ή ακόμη και με τον τελικό στόχο. Δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε επακριβώς το Ζεν, όπως δεν μπορούμε να το πράξουμε και με την ζωή. Έχει λεχθεί ότι προσδιορίζοντάς το, είναι σαν να το καταστρέφουμε. Ότι, όπως ο άνεμος, αν σταματούσε να φυσάει έστω για ένα λεπτό ώστε να μπορέσουμε να τον αιχμαλωτίσουμε, θα έπαινε να είναι άνεμος. Το ίδιο ισχύει και για την ζωή. Όλα τα πράγματα και τα γεγονότα συνεχώς ρέουν και μεταβάλλονται. Δεν μπορούμε να αιχμαλωτίσουμε την παρούσα στιγμή και να την αναγκάσουμε να παραμείνει διαπαντός μαζί μας.

Δεν μπορούμε να διατηρήσουμε αιωνίως ένα παροδικό συναίσθημα. Ήδη από την στιγμή που θα το επιχειρήσουμε, το μόνο που θα μείνει πίσω είναι μια νεκρή ανάμνηση. Συνεχώς προσπαθούμε να σταματήσουμε την ροή του χρόνου επειδή ουσιαστικά νιώθουμε ανασφαλείς. Μας τρομάζει το μέλλον, μετανοούμε για το παρελθόν και πάντοτε αναζητούμε ένα νησί γαλήνης για να αποφύγουμε τις συνέπειες των σκέψεών μας, των συναισθημάτων και των πράξεών μας. Αναζητούμε την ηρεμία επειδή αντιπροσωπεύει την γαλήνη. Αλλά η ηρεμία είναι κάτι που δεν μπορούμε ποτέ να αδράξουμε. Όσο περισσότερο προσπαθούμε να αιχμαλωτίσουμε την στιγμή, να αδράξουμε ένα ευχάριστο συναίσθημα ή να προσδιορίσουμε κάτι με τρόπον ώστε να μας ικανοποιεί διαρκώς, τόσο περισσότερο μας διαφεύγει.

Μπορούμε να παραλληλίσουμε την ουσία του Ζεν με την «Διδασκαλία της Σοφίας», καθώς οι αρχαίοι συντάκτες του και οι Διδάσκαλοι της Σοφίας, που την διαφυλάσσουν για αμέτρητους αιώνες, περιγράφουν την ζωή (την εκδήλωση της ζωής) σαν μια «αέναη πορεία εξέλιξης» και ένα «γίγνεσθαι στο διηνεκές». Σύμφωνα με την διδασκαλία αυτών των αρχαίων Σοφών και των συνεχιστών τους, η εξέλιξη της ζωής ουδέποτε σταματά, ουδέποτε αναπαύεται έστω προσωρινά και ουδέποτε τελειώνει. Συντονισμός με την ζωή σημαίνει να ακολουθεί κανείς την κίνησή της. Μόνο τότε θα αποβούμε ικανοί να γνωρίσουμε την αλήθεια, την δική μας πραγματικότητα. Μόνο τότε, η διασκορπισμένη στα διάφορα δόγματα διδασκαλία θα μας αποκαλύψει το αγνό, αμόλυντο φως της μιας πηγής. Είναι εξίσου άσκοπο να προσπαθεί κανείς να αδράξει την μοναδικότητα του πνεύματος ή να απαρνεύεται την ατομικότητά του,

όπως και το να προσπαθεί να αιχμαλωτίσει την χαρά ή να αρνηθεί την οδύνη. Χαρά και η οδύνη είναι το ίδιο πράγμα, οι δύο αντίθετοι πόλοι μιας δυαδικότητας όπως το κρύο και η ζέστη.

Τα πολλά άτομα δεν είναι παρά η ποικιλόμορφη έκφραση του Ενός Πνεύματος. Μέσα από όλους εμάς, το πνεύμα εκδηλώνει ορισμένες όψεις της ποικιλοτήτάς του και ορισμένες ιδιότητές του. Όταν όλοι οι άνθρωποι θα έχουν αναπτυχθεί, έτσι ώστε εκείνο το τμήμα του Όλου μέσα τους να εκφράζεται πλήρως και δίχως περιορισμούς, μόνο τότε θα ολοκληρωθεί ο σκοπός του Ενός Πνεύματος και θα κυριαρχήσει εξολοκλήρου στα επτά πεδία ύπαρξης. Συνεπώς, το να ζει κανείς στο Ταό ή να εκδηλώνει την φώτιση του Ζεν, σημαίνει να βρίσκεται εν ειρήνη με την ζωή. Σε αυτή την κατάσταση δεν υπάρχει αγώνας, δεν υπάρχει ούτε ιερό, ούτε στόχος προς εκπλήρωση μετ' εμποδίων ή άνευ αυτών. Είναι μια κατάσταση όπου η ζωή συνιστά ακριβώς εκείνο που θα έπρεπε, είτε βρέχει είτε ο ήλιος λάμπει στον ουρανό. Η ίδια η ήρεμη αποδοχή του φωτισμένου ατόμου είναι ένα με την ροή της ζωής, η οποία κινείται κυκλικά και μέσα σε κάθε άνθρωπο, ακολουθώντας μια πορεία αιώνιας εκδήλωσης και εξέλιξης. Η τελειότητα εκδηλώνει την τελειότητα.

Οι δοξασμένοι Διδάσκαλοι του Ζεν δεν παρουσίασαν θαυμαστά φαινόμενα στην εποχή τους. Δεν προέβησαν σε θαύματα ή θεραπείες ασθενών. Όπως λέει ο Διδάσκαλος P'ang-yin, «πόσο υπέροχα υπερφυσικό και πόσο θαυμαστό είναι αυτό που κάνω! Αντλώ νερό και μεταφέρω καύσιμα!». Η ζωή είναι εξαίσια. Όλα σε αυτήν είναι υπερφυσικά με θαυμαστό τρόπο. Ακόμη και τα πιο συνηθισμένα γεγονότα της είναι θαύματα. Το ερώτημα είναι: Το αντιλαμβανόμαστε; Βλέπουμε τον εαυτό μας σαν τμήμα αυτού του θαύματος ή, κατά κάποιο τρόπο, στεκόμαστε έξω από τη ζωή, απλώς ατενίζοντάς την; Αρκετοί άνθρωποι βίωσαν την εμπειρία κάποιου γεγονότος, ένα μικρό φωτεινό αίσθημα επίγνωσης ότι βρίσκονται μέσα στην ροή της ζωής. Εν μέσω μιας τέτοιας εμπειρίας, αντιλαμβάνεται κανείς τι σημαίνει Ταό ή Ζεν.

Αρκετοί άνθρωποι έλκονται από την αναζήτηση μιας ανάλογης εμπειρίας. Ωστόσο δεν συνειδητοποιούν ότι, πιθανόν, εκείνο που τους βοήθησε να αναδυθούν εν μέσω του αληθούς ρεύματος της ζωής, δεν ήταν κάτι που έπραξαν αλλά μάλλον κάτι που δεν έπραξαν. Αυτό καθαυτό είναι η διδασκαλία των Διδασκάλων του Ζεν.

Δηλαδή, δεν οφείλουμε να πράξουμε κάτι θαυμαστό αλλά να σταματήσουμε να ασχολούμαστε με ανούσια πράγματα, όπως είναι η προσπάθεια να αιχμαλωτίσει κανείς την σταθερότητα εν μέσω ενός συνεχώς μεταβαλλόμενου κόσμου.

Ο απόλυτος Νους ονομάζεται και Ντάρμα (καθήκον) της Μόνωσης επειδή στηρίζεται από μόνος του. Χαρακτηρίζει επίσης τον Ντάρμα που είναι απόλυτα γαλήνιος. Δεν υπάρχει 'διάκριση' σε εκείνον τον Ντάρμα της Μόνωσης, πράγμα που σημαίνει πως η διάκριση ανήκε σε αυτή την πλευρά της ύπαρξης όπου επικρατεί η πολλαπλότητα και κυβερνάει η αιτιότητα. Πράγματι, δεν είναι δυνατό να υπάρξει κόσμος δίχως αυτή τη διάκριση.

Η διάκριση γεννιέται από τα βάσανα (δύναμη της συνήθειας), η 'μνήμη' που διατηρείται σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα στην παν περιεκτική συνείδηση. Αυτή η συνείδηση δεν έχει τη δύναμη να ενεργήσει από μόνη της. Είναι ολότελα παθητική και παραμένει αδρανής, μέχρις ότου την αγγίξει κάποιος συγκεκριμένος παράγοντας. Η εμφάνιση αυτού του παράγοντα είναι ένα μεγάλο μυστήριο που δεν λύνεται με το νου. Είναι κάτι που απλώς γίνεται αποδεκτό σαν τέτοιο. Προβάλλει ξαφνικά.

Η κατανόηση του τι σημαίνει αυτό το ξαφνικό, αποτελεί και τη λειτουργία της Σοφίας των εινγενών. Αλλά σαν εμπειρία, η ξαφνική αφύπνιση της διάκρισης δεν κρύβει τίποτα. Το γεγονός είναι πως απλώς αφυπνίζεται και τίποτε περισσότερο. Δεν είναι μια έκφραση που υποδηλώνει κάτι άλλο.»

Λανκαβατάρα Σούτρα
(Ντ.Τ.Σουζούκι, ZEN)

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΤΑΡΑΧΗΣ

Γεώργιος Σιβρής

(Μέρος 2ον)

Για την πραγματοποίηση εκείνου που δεν είναι δημιουργημένο και συναρμολογημένο, η σκέψη-αίσθημα πρέπει να ξεπεράσει το δημιουργημένο, το αποτέλεσμα, τον εαυτό. Η σκέψη-αίσθημα πρέπει να πάψει να ζητά, να πάψει να αποκτά, να πάψει να απορροφάται από οποιαδήποτε μορφή τελετουργίας και μνήμης. Και αυτή είναι η έννοια της κάθαρσης και της νοερής εκ του κόσμου απομάκρυνσης. Το να τονίζουμε τις οικονομικές και κοινωνικές αξίες αντί του πρωταρχικού και του αιώνιου, αυτό οδηγεί σε στρεβλωμένες και φρικτές πράξεις. Μια τέτοια πρόταξη των άμεσων αναγκών οδηγεί αναπότρεπτα σε νέο χάος διότι, δίνοντας σημασία σε εκείνο που είναι δευτερεύον, χάνουμε το σύνολο, το πραγματικό και έτσι δημιουργούμε σύγχυση και δυστυχία. Το να υποκύπτουμε στις αξίες των αισθήσεων, αυτό την πραγματικότητα σημαίνει να φέρνουμε τελικά τον πόλεμο και τις οικονομικές και κοινωνικές καταστροφές. Το να επιδιώκουμε να πλουτίσουμε με πράγματα που γίνονται είτε χειρονακτικά είτε νοητικά, είναι σαν να δημιουργούμε εσωτερική φτώχεια, η οποία συνεπιφέρει ανείπωτη αθλιότητα. Η συσσώρευση και η σημασία που αποδίδουμε σε αυτήν, εμποδίζει τη σκέψη-αίσθημα να πραγματώσει το πραγματικό.

Μόνο το πραγματικό θα φέρει τάξη, διαύγεια και ευτυχία. Αν κανείς επιδιώκει να καλλιεργήσει πρώτα το εσωτερικό, το πραγματικό, τότε το δευτερεύον, η οικονομική και κοινωνική τάξη, θα πραγματοποιηθεί με σοφία. Διαφορετικά θα υπάρχουν συνεχείς οικονομικές και κοινωνικές αναστατώσεις, πόλεμοι και σύγχυση. Αναζητώντας το

αιώνιο, θα είμαστε ικανοί να φέρουμε τάξη και διαύγεια. Είναι όμως γεγονός ότι καταναλίσκουμε τη ζωή μας μεριμνώντας και διαρκώς τυρβάζοντας περί πολλών, όπως η Μάρθα του Ευαγγελίου, καθ' ην στιγμή ενός μόνο πράγματος έχουμε χρεία. Την αγαθή μερίδα την οποία επέλεξε η Μαρία (Μάρθα σημαίνει απογοήτευση και Μαρία σημαίνει απεραντοσύνη, ανοικτή θάλασσα). Η παραβολή αυτή του Ευαγγελίου επαληθεύει πανηγυρικά όσα ελέχθησαν από τον Κρισναμούρτι, που συνταντίζονται με το εξής εδάφιο: «Μη μεριμνάτε περί της ζωής σας, τι να φάγετε και τι να πείτε. Μηδέ περί του σώματος σας τι να ενδυθείτε. Πάντα ταύτα ζητούσαν οι εθνικοί. Ζητείτε πρώτον τη βασιλεία του Θεού και τη δικαιοσύνη αυτού, και ταύτα πάντα θέλουσι προστεθεί».

Η ψυχολογική μέριμνα είναι ιδίον των κατώτερων σωμάτων του ανθρώπου, του αστρικού και του νοητικού του, τα οποία στην Ευαγγελική περικοπή είναι προφανές ότι αντιπροσωπεύουν οι εθνικοί, ενώ η αναζήτηση της βασιλείας του Θεού προέρχεται από το πνευματικό στοιχείο που υπάρχει μέσα μας. Από την θεία δηλαδή ψυχή που αντιπροσωπεύει μάλλον η Μαρία της παραβολής ενώ η Μάρθα παρομοιάζεται με τη διάνοια. Το αντικείμενο των δύο εκ διαμέτρου αντιθέτων αιτών καταστάσεων διαπραγματεύονται όλες ανεξαιρέτως οι εσωτερικές παραδόσεις, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο αλλά με διαφορετική ορολογία. Για παράδειγμα, ο Πλάτων έλεγε ότι η φιλοσοφία έχει αντικείμενό της τη γνώση του αιώνιου όντος και όχι εκείνου που λαμβάνει αρχή και τέλος.

Κατά συνένπειρα δύναται να σύρει και αυτή την ψυχή προς την αλήθεια, να την οδηγήσει από τα επίγεια πράγματα προς τα επουράνια, και να επεξεργαστεί μια φιλοσοφική διάνοια, εις τρόπον ώστε να κρατεί πάντοτε στραμμένα προς τα άνω το βλέμμα, το οποίο τώρα έχουμε προς τα κάτω. Οι καταγινόμενοι με την άσκηση αυτή έχουν ανάγκη ενός οδηγού, όπως υποστηρίζει, άνευ του οποίου σε τίποτα δεν είναι δυνατόν να καταλήξουν οι έρευνές τους. Αλλά τοιούτος οδηγός για να ευρεθεί, πρώτον μεν είναι πολύ δύσκολο, και αν όμως υποθέσουμε ότι βρέθηκε, όπως τώρα έχουν τα πράγματα, δεν θα καταδέχονταν να τον ακούσουν όσοι καταγίνονται με τις έρευνες αυτές. Διότι το έχουν πολύ παρμένο επάνω τους.

Σε όλα τα κείμενα των εσωτερικών παραδόσεων είναι σαφής η διάκριση μεταξύ των δύο επιπέδων συνείδησης, της Αλήθειας και της πλάνης. Ο άνθρωπος, που είναι εκφραστής των δύο αυτών κινήσεων, μπορεί ως εκ της φύσεως και εσωτερικής δομής του, να μετέχει και

να επικοινωνεί ή να μεταφέρει τη συνείδησή του και στα δύο. Δύναται, δηλαδή, να ζει ως προς την Αλήθεια ή ως προς την πλάνη. Έχει δυνατότητα επιλογής. Να ακολουθεί την οδό της αρετής, οπότε συντονίζεται με την πλευρά της Αλήθειας και του φωτός, ή να ακολουθεί την οδό της κακίας και του σκότους, οπότε γίνεται φορέας των αρνητικών επιδράσεων της πλάνης και των αντιθέσεων. Οι επιδράσεις αυτές είναι οι αρνητικές εκείνες δυνάμεις που διαμορφώνουν το ρεύμα της εγκοσμιότητας εντός του οποίου κινείται, κατά κανόνα, ο ανθρώπινος νους, μέσα στα περιοριστικά πλαίσια του ψυχολογικού χρόνου, όπως το προσδιορίζει ο Κρισναμούρτι.

Η αλλαγή του επιπέδου συνείδησης προϋποθέτει την έξοδο της ψυχής από τον ψυχολογικό χρονικό κλοιό της εγκοσμιότητας και τη μετάβασή της στον απέραντο χώρο του πνεύματος. Προς τούτο απαιτείται, όπως έλεγε ο Πλάτων, η πτεροφυΐα της ψυχής, που αντιστοιχεί στο άνοιγμα των κέντρων ή τσάκρας που αποκαλούνται και πέταλα του Λωτού. Είναι μια μνητική διαδικασία, δια της οποίας διευρύνεται η συνείδηση καθότι αυξάνεται η αντιληπτικότητα της ψυχής. Ο διαχωρισμός μεταξύ των δύο προαναφερθέντων καταστάσεων, μεταξύ δηλαδή του αιώνιου και του εφήμερου, του καθαρού και του ακάθαρτου, της αλήθειας και της ειδωλολατρίας, δύναται να γίνει μόνο με την ικανότητα της διάκρισης. Όχι της διανοητικής αλλά της πνευματικής που προέρχεται από την ψυχή.

Με την εκδήλωση αυτής της ικανότητας, ο άνθρωπος τίθεται ουσιαστικά μεταξύ δύο οδών και καλείται να αποφασίσει ποια από τις δύο να ακολουθήσει. Την οδό της αρετής ή την οδό της κακίας. Να επιλέξει μεταξύ της ευλογίας ή της κατάρας. Κατά την παράδοση, με την εκδήλωσή της στέλνεται ένα μήνυμα στην ψυχή από τον πνευματικό κόσμο, που την καλεί να εγερθεί όπως ο άσωτος υιός του Ευαγγελίου, να απαρνηθεί τον μάταιο αυτό κόσμο και να πάρει το δρόμο της επιστροφής προς την ουράνια κατοικία της, προς την οικία του Πατρός. Κατά τους σοφούς ραβίνους, με το μήνυμα αυτό επιδιώκεται η συνειδητοποίηση της ψυχής στις εξής πραγματικότητες:

«Κύριος ο Θεός είναι ο ηγεμών αυτού και του μέλλοντος κόσμου. Όλα τα όντα εξαρτώνται από Αυτόν ενώ το άλλο, η πλευρά του ακάθαρτου, έχει κυριαρχία μόνο σε αυτό τον κόσμο και καμιά απολύτως στον άλλο. Και ως εκ τούτου, αυτός που προσκολλάται στο αιώνιο, έχει ένα μερίδιο σε αυτόν και μέλλοντα κόσμο. Εκείνος όμως που προσκολλάται στην πλευρά του ακάθαρτου (δηλαδή της υλικότητας), χάνεται από αυτό τον κόσμο και δεν έχει καθόλου μερίδιο στον μέλ-

λοντα (δηλαδή της πνευματικότητας). Έχει εντούτοις ένα μερίδιο στον κόσμο του ακάθαρτου, καθότι το άλλο εκείνο βασίλειο, της ειδωλολατρίας, κατέχει αναρίθμητους απεσταλμένους δια των οποίων ασκεί εξουσία σε αυτό τον κόσμο. Είναι, ως εκ τούτου, αρμόζον στον άνθρωπο να μένει μακριά από την πλευρά του ακάθαρτου ούτως ώστε να κερδίσει αυτόν και τον μέλλοντα κόσμο. Έτσι υπάρχουν δύο πλευρές. Η μία της μακαριότητας και η άλλη της κατάρας, η μία της αφθονίας και η άλλη της πενίας, εκάστη αντιτιθέμενη της άλλης. Ο Θεός εποίησε τον άνθρωπο να είναι ο συνδυασμός αυτών των δύο. Ευτυχής ο άνθρωπος που είναι προσεκτικός, ώστε να βαδίζει επάνω στην οδό της αλήθειας και να προσκολλάται στον Κύριό του. Το κακό που είναι ταυτόσημο με την αριστερά, εναγκαλίζεται τα ειδωλολατρικά σώματα και έχει τοποθετηθεί επί της πλευράς των και έτσι μολύνονται από αυτό».

Πνευματικότητα είναι η επιλογή του ουσιώδους και η απόρριψη του μη ουσιώδους. Και αυτή είναι μια εσωτερική διαδικασία και όχι απλά διανοητική. Ο Κρισναμούρτι απέρριπτε σαν μη πραγματικό καθετί που είναι δημιούργημα της σκέψης και έλεγε ότι, η συλλογή με νοημοσύνη των ουσιωδών και η απόρριψη των επουσιωδών, όταν με νοημοσύνη εξάγουμε το ουσιώδες, που είναι το αληθές, το πραγματικό, το αφομοιώνουμε και το ζούμε. Πολλοί είναι εκείνοι που θα διερωτηθούν. Πώς είναι δυνατόν να μισήσει κανείς τη ζωή αφού όλοι παραδέχονται ότι η ζωή είναι το πιο ιερό πράγμα; Η διαφορά είναι ότι οι μνημένοι δεν αναφέρονται σε αυτή καθαινή τη ζωή, την άμορφη ουσία της, αλλά σε αυτό που οι άνθρωποι θεωρούν πως είναι ζωή και που, κατά τον εσωτερισμό, είναι θάνατος.

Εν προκειμένω, ο Κρισναμούρτι επεσήμανε ότι η ζωή του ανθρώπου είναι ένας συνεχής αγώνας. Διαμάχη, πόνος, χαρά, ευχαρίστηση, αγωνία, μοναξιά, κατάθλιψη και δουλειά, δουλειά, δουλειά, μόχθος για τους άλλους ή τους εαυτούς μας. Εγωκεντρικοί και, ίσως, κατά καιρούς γενναιοδωροί, φθονεροί, θυμωμένοι, άλλοτε προσπαθώντας να καταπιέσουμε το θυμό μας και άλλοτε αφήνοντας τον αχαλίνωτο κλπ. Αυτό ονομάζουμε ζωή. Δάκρυα, γέλια, λύπη και λατρεία προς κάτι που εμείς επινοήσαμε και ζούμε με ψέματα, ανταπάτες, μίσος. Όλα μας κοιράζουν, τα βαριόμαστε, τα βρίσκουμε ανόητα. Αυτό είναι η ζωή μας. Η ζωή όλων των ανθρώπων πάνω στη γη που ελπίζουν να ξεφύγουν από όλα αυτά. Αυτή η διαδικασία της λατρείας, της αγωνίας, του φόβου, συνεχίζεται από την αρχαιότητα έως τώρα. Ο

μόχθος, ο αγώνας, ο πόνος, η αβεβαιότητα, η σύγχυση, η χαρά, το γέλιο, όλα αυτά αποτελούν μέρος της ύπαρξής μας.

Αυτή η πλευρά της ζωής που είναι καθαρά υλιστική, αντιμάχεται την πνευματικότητα. Αυτό το είδος ζωής, που στην πραγματικότητα μοιάζει με κόλαση, μας κάνει ο πνευματικός κόσμος να απορρίψουμε, να απαρνηθούμε και να μισήσουμε, αν θέλουμε να γνωρίσουμε τι είναι παράδεισος, τι είναι αληθινή ζωή, τι είναι Θεός. Για να φθάσουμε στον υπερβατικό αυτό χώρο, θα πρέπει να αναπτύξουμε και να ασκούμε διαρκώς την ικανότητα της διάκρισης. Είναι το πρώτο από τα προσόντα που πρέπει να αποκτήσει ο υποψήφιος μαθητής της εσωτερικής φιλοσοφίας, όπως τονίζεται στο μικρό βιβλίο «*Στα Πόδια του Διδασκάλου*» (ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ). Είναι η διάκριση ανάμεσα στο απατηλό και το πραγματικό, που οδηγεί τον άνθρωπο να εισέλθει στην Ατραπό. Μόνο με την ικανότητα αυτή, που είναι μια ιδιότητα του πραγματικού, θα μπορέσει ο άνθρωπος να συνειδητοποιήσει ότι είναι Θεός. Να φθάσει στο σημείο να θέλει ό,τι θέλει ο Θεός και όχι τα κατώτερα σώματά του (φυσικό, αστρικό, νοητικό), που είναι οι φορείς της κοσμικότητας. Μόνο με την ανάπτυξη αυτής της ικανότητας θα μπορέσει να επαληθεύσει, όχι θεωρητικά αλλά πραγματικά, δηλαδή να αισθανθεί βαθιά τα λόγια του *Εκκλησιαστή*: «Ματαιότητα ματαιοτήτων, τα πάντα ματαιότητα».

Τι είναι, σε τελική ανάλυση, η ματαιότητα; Δεν είναι η προσκόλληση του ανθρώπου στα εφήμερα που δίνει μια πρόσκαιρη ευχαρίστηση αλλά συνοδεύεται από το δίδυμο της, τη δυσαρέσκεια, όταν πρόκειται να τα χάσουμε; Δεν δίνουν, επομένως, τα εφήμερα την αιώνια χαρά. Πρέπει να φθάσει κανείς στο σημείο να διερωτηθεί όπως ο *Εκκλησιαστής*: «Τις ωφέλεια εις τον άνθρωπο εκ παντός του μόχθου αυτού, που μοχθεί υπό τον ήλιο;» Μόνο όταν προβληματιστεί κανείς κατ' αυτό τον τρόπο θα αισθανθεί την ανάγκη να αρνηθεί τη δομή της υλιστικής κοινωνίας και να απομακρυνθεί έως όταν αποσπασθεί, που σημαίνει να ελευθερωθεί από τη δουλεία των εγχοσμίων. «Είδα», λέγει, «πάντα τα έργα τα γινόμενα υπό τον ήλιο και ιδού, τα πάντα ματαιότητα και θλίψη πνεύματος».

Προφανώς τα είδε όχι με τους φυσικούς οφθαλμούς του αλλά τα διέκρινε εσωτερικά, με τον οφθαλμό της ψυχής. Με το είδος εκείνο, δηλαδή, του κοιτάγματος που υπαινίσσεται ο Κρισναμούρτι, που όταν υπάρξει, ελευθερώνεται ο άνθρωπος εσωτερικά. «Και παρατήρησα εγώ σε όλα τα έργα μου τα οποία έκαμα εις χείρας μου και ότι σε κά-
θε μόχθο, τον οποίο μόχθησα και ιδού, τα πάντα ματαιότητα και θλί-

ψη πνεύματος και ουδέν όφελος υπό τον ήλιο». Πρόκειται για το είδος εκείνο της παρατήρησης ή προσοχής, που ο Κρισναμούρτι ονόμαζε εσωτερική αντίληψη και που, όταν εκδηλωθεί, αφαιρούνται τα δεσμά της ψυχής. Όπως ο Κρισναμούρτι και ο *Εκκλησιαστής*, κάθε άλλο πεφωτισμένο πνεύμα απορρίπτει ολόκληρο το φάσμα της επίγειας ζωής, της υπό τον ήλιο ύπαρξης, της δραστηριότητας των κατώτερων υλιστικών φορέων. Διότι θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η έννοια της εγκοσμιότητας δεν είναι μόνο εξωτερική αλλά κατά βάση κυρίως εσωτερική.

Είναι μια ψυχολογική κίνηση με κύριο μοχλό τη σκέψη-αίσθημα, που στη σύγχρονη ορολογία ονομάζεται άγχος. Αυτός που κατορθώνει να υπερβεί, να βγει έξω από το ρεύμα της εγκοσμιότητας ενώ ζει εντός του κόσμου, σινειδησιακά βρίσκεται εκτός του κόσμου και δεν τον αγγίζει η θύελλα του κοινωνικού γίγνεσθαι, το σαρωτικό ποτάμι στο οποίο κολιμπούν όλοι οι άνθρωποι. Με άλλα λόγια, έχει μεταφερθεί εκτός του ψυχολογικού χώρου και δεν παρασύρεται από τις κοσμικές δραστηριότητες. Για να συμβεί όμως αυτό πρέπει να υπάρξει το κοίταγμα, η παρατήρηση, η προσοχή. Πρέπει να γίνει κανείς ένας αετός, για να πετάξει και να βρεθεί σε μια διαφορετική διάσταση. Με άλλα λόγια, χρειάζεται το πέταγμα αυτό με τα φτερά της ψυχής. Διότι χωρίς αυτά δεν είναι δυνατόν να υπάρξει πέταγμα. Δεν μπορεί να πετάξει στα ιδεατά του ύψη, όπως ο γλάρος Ιωνάθαν, αλλά χαμηλά όπως οι άλλοι γλάροι.

Είναι πολύ μεγάλο το φάσμα της εγκοσμιότητας, στο οποίο αναφέρεται ο *Εκκλησιαστής* και το οποίο καλύπτει όλη την υπό τον ήλιο μη πνευματική ζωή, ή αυτό που οι άνθρωποι ονομάζουν ζωή ενώ στην πραγματικότητα είναι θάνατος. Ένας όρος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εγκοσμιότητα υπό την εσωτερική έννοια, βέβαια. Αυτοί που προσκολλώνται στο κοινωνικό γίγνεσθαι θεωρούνται νεκροί επειδή ταινίζονται με τα νεκρά πράγματα, σε αντίθεση με εκείνους που ακολουθούν την πνευματική οδό και κατατάσσονται στους ζώντες διότι ταινίζονται με τις αιώνιες αξίες. Αυτή την πλευρά της κατ'επίφαση ζωής απορρίπτουν και απαρνούνται οι μνημένοι. Όπως αναφέρεται στη βουδιστική παράδοση, οι ανόητοι εργάζονται προσκολλημένοι στα έργα τους ενώ ο σοφός εργάζεται χωρίς προσκόλληση. Κάνει την εργασία του χωρίς να ενδιαφέρεται για το αποτέλεσμα και χωρίς να προσδοκά ανταμοιβή. Που σημαίνει ότι δεν σιμμετέχει ψυχολογικά, δηλαδή εργάζεται χωρίς την παρέμβαση του εγώ, της προσωπικότητας, της εγωκεντρικής οντότητας, του αυτοσινειδή-

του ή, όπως αλλιώς θέλουμε να ονομάσουμε το κέντρο που δημιουργεί σκότος, που είναι η αιτία της πλάνης και που, όπως έλεγε ο Κρισναμούρτι, έχει διαμορφωθεί από τη σκέψη.

Η εγκοσμιότητα λοιπόν συνδέεται άμεσα με αυτό το κέντρο. Εύκολα εξάγεται το συμπέρασμα ότι αν δεν εξαλειφθεί αυτή η τεχνητή οντότητα, δεν μπορεί ο άνθρωπος να ελευθερωθεί από τη δουλεία της.

Προσευχή της Ειρήνης

Κύριε, κάνε με όργανο της Ειρήνης Σου.

Όπου μίσος, ας διαχέω την αγάπη,

όπου αδικία, ας φέρω τη συγχώρεση.

Όπου διαφωνία, ας εμπνέω την ενότητα,

όπου πλάνη, ας φέρω την αλήθεια.

Όπου αμφιβολία, ας σπείρω την πίστη,

όπου απελπισία, την ελπίδα.

Όπου σκότος, ας ακτινοβολώ φως,

όπου θλίψη, ας διαχέω τη χαρά.

Θείε Διδάσκαλε.

Ας μην επιζητώ να παρηγορηθώ, αλλά να παρηγορώ.

Ας μη ζητώ να αγαπηθώ, αλλά να αγαπήσω.

Όχι να κατανοηθώ, αλλά να κατανοήσω.

Διότι μόνον παρέχοντας λαμβάνει κανείς.

Μόνον λησμονώντας τον εαυτό του, ευρίσκει.

Μόνο συγχωρώντας, συγχωρείται.

Μόνο αποθνήσκοντας ευρίσκει κανείς την αιώνια ζωή.

Άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης

(Πηγή: Περιοδικό, Δώρα για την Ζωή)

ΚΟΚΚΥΞ – Η ΙΕΡΗ ΚΙΣΤΗΣ

Βασίλης Ρένεσης
(Ομιλία στην στοά ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΚΑΣ)

(Μέρος 2ον)
(Διατηρείται η γλώσσα του ομιλητή)

Ιερή κίστης θα μπορούσε να θεωρηθεί και η Κιβωτός της Διαθήκης των Εβραίων, εκ της ομοιότητας του περιεχομένου της μετά των προαναφερθεισών κίστεων της αρχαίας Ελλάδος και της Αιγύπτου. Εις την Κιβωτόν της Διαθήκης περιείχοντο και εφυλάσσοντο η ράβδος του Ααρών, η μεταμορφωθείσα εις όφιν και η κατόπιν, εις άλλο επεισόδιον (αριθμ. Ιζ 10-11) βλαστήσασα. Μάνας εντός σταμίου, οι δέκα εντολαί και επίθεμα χρυσοῦ προς εξιλέωσιν. Είναι έκδηλος η σχέσις της βλαστήσασας ράβδου με το δένδρον της ζωής και των δέκα εντολών συμβολικώς, και ο πέριξ αυτού ελισσόμενος όφης ταυτόσημος με τον πύρινον όφιν Κουνταλί. Ανάλογος αυτού είναι και το φυτόν νάρθηξ, εντός του κορμού του οποίου μετεφέρθη η ιερά φλόξ υπό του Προμηθέως. Το δε Μάνας αντιστοιχεί προς τους πλακούντας. Όσο για τους καρπούς της ροιάς (ροδιάς), αν και δεν περιείχοντο εντός της Κιβωτού της Διαθήκης, ως σύμβολον υπήρχον άνωθεν των δύο στηλών εκ χαλκού, των ονομαζομένων Ιαχείν και Βοάζ, τους οποίους ο Σολομών έστησεν προ της εισόδου του Ναού εντός του οποίου ετοποθετήθη η Κιβωτός. Σημειωτέον ότι οι Εβραίοι ονόμαζαν τον θεόν των, Ελ-γιόν, σημαίνων ο ύψιστος όλων.

Η Κιβωτός ιδιαιτέρως συμβολίζει το φέρετρον ή τον παστόν των αρχαίων μυστηρίων, εν τω οποίω εναποτίθετο ο μυοίμενος δια να αποθάνει συμβολικώς ως βέβηλος και να αναστηθεί ως μύστης πλέον εις την νέαν ζωήν, εις ανάμνησιν του θανάτου του μυστηριακού θεού Οσίριδος, τον οποίον εφόνευσεν ο αδελφός αυτού

Σηθ, θελήσας να τον εκτοπίσει εκ του θρόνου του ίνα σφετερισθεί την εξουσίαν της Αιγύπτου, ως αναφέρει συμβολικώς ο μύθος. Αφού εξησφάλισε την συνδρομήν εβδομήκοντα δύο συνενόχων, προσεκάλεσε τον αδελφόν του εις συμπόσιον, κατά την διάρκεια του οποίου διέταξε να προσκομίσουν μέγα κιβώτιον, θαυμασίως καταργασμένον. «Αυτό το κιβώτιον», είπεν εν είδη αστειότητος, «θα το πάρει εκείνος που θα χωρέσει ακριβώς εις αυτό». Ο Όσιρις, ευρών το παιχνίδι της αρεσκείας του, εξηπλώθη μέσα εις το κιβώτιον χωρίς να υποψιασθεί τίποτε. Ευθύς αμέσως όμως, οι συνωμότες όρμησαν, κατέβασαν το κάλυμμα του κιβωτίου και το εκάρφωσαν στερεώς. Κατόπιν έρριψαν το κιβώτιον εις τον Νείλον, το ρεύμα του οποίου το έφερε μέχρι της Βύβλου.

Απέραντος οδύνη κατέλαβε την Ίσιδα, αδελφή και σύζυγο αυτού, όταν έμαθε ότι ο καλός της Όσιρις εδολοφονήθη υπό του κοινού των αδελφού Σηθ, τέκνα του Ζεμ και της Νουτ, οι οποίοι είχαν ως γονείς τον Σου και την Τεφνέτ. Αυτό το πρώτον θεϊκόν ζεύγος, το εγέννησεν ο Ρα άνευ της συνδρομής γυναικός. Αδελφή της Ίσιδος και του Οσίριδος και σύζυγος του κακόβουλου Σηθ, ήτο η Νέφθυς. Αυτά τα τέσσερα ζεύγη μαζί με τον γεννήτορά των Ρα, εσχημάτιζον την μεγάλη θεϊκή εννεάδα της Ηλιουπόλεως. Η Ίσις λοιπόν ανεχώρησεν εξ Αιγύπτου προς ανεύρεσιν του κιβωτίου, μέσα εις το οποίον είχεν εγκλεισθεί υπό των συνωμοτών ο Όσιρις και είχεν ριφθεί εις τον Νείλον. Ο Γαλαξίας εθεωρείτο ως ο μυστικός Νείλος, ον διέπλεεν ο θεός Ώρος, υιός της Ίσιδος εκ του Οσίριδος, ως αναφέρει ο μύθος εν τη εξέλιξη του.

Εκβληθέν εις την θάλασσαν δια του στομίου του ποταμού, το κιβώτιον εξεβράσθη υπό των κυμάτων εις τας ακτάς της Φοινίκης, εις την ρίζαν μυρρίνης η οποία, αυξάνουσα με καταπληκτικήν ταχύτητα, το έκρυψε εξολοκλήρου μέσα εις τον κορμόν της. Καταρριφθέν όμως κατόπιν διαταγής του βασιλέως της Βύβλου Μαλκάνδρου, δια να χρησιμοποιηθεί προς υποσύλωσην της στέγης του βασιλικού ανακτόρου, το θαυμάσιον δένδρον ήρχισε να διαχέει εξαιρετικήν ευωδίαν. Η Ίσις, ακούσασα να γίνεται λόγος περί αυτής της μυρίνης, κατενόησεν αμέσως την σημασίαν της και χωρίς καμίαν αργοπορίαν, επήγεν εις την Φοινίκην. Εκεί, η βασίλισσα Αστάρτη, της ενεπιστεύθη την ανατροφήν του νεογέννητου υιού της, η δε Ίσις εδέχθη και θα το έκαμεν αθάνατον, αν η μητέρα του δεν «χαλούσε τα μάγια» με τας κραυγάς της, όταν είδε την θεάν να λούει το παιδίον εις τας καθαρηγίους φλόγας.

Εδώ δυνάμεθα να αναγνωρίσουμε την κοινήν ταυτότηταν Ἴσιδος και Δήμητρος, η οποία, φθάνουσα εις Ελευσίναν και φιλοξενηθείσα υπό του βασιλέως Κελεού, ανέλαβε την ανατροφήν του μικρού βασιλόπαιδος Δημοφώντος εκ της μητρός Μετάνειρας, εκ της οποίας διεκόπη η αποπειραθείσα εκ της Δήμητρος τελετή να καταστήσει αθάνατον τον παίδα, θέτουσα αυτόν νύκτωρ επί της πυράς. Δια να καθησυχάσει λοιπόν, η Ἴσις την Ασάρτην, της απεκάλυψε ποία ήτο και τον λόγον που την είχε φέρει εις την χώραν της. Κατόπιν τούτου, η Ασάρτη της έδωσε τον πολύτιμον στύλον, το οποίον μερικά κείμενα θεωρούν αντίστοιχον προς την σπονδυλικήν στήλην του θεού, φυλασσομένη έκτοτε εις το περίφημον ιερόν της Βουσίριδος.

Η Ἴσις απέσυρε εκ του στύλου το φέρετρον του συζύγου της, το κατέβρεξε με τα δάκρυά της και το μετέφερεν εν σπουδή εις την Αίγυπτον, όπου το έκρυψε εις τα έλη της Βουτούς επί του νομού ΑΜ. Η Βουτώ ήτο θεά της Κάτω Αιγύπτου, εικονιζομένη με κεφαλήν όφεως φέρουσα το κόκκινον στέμμα του Βορρά. Αύτη ήτο μία εκ των δύο δεσποινών. Ετέρα αυτής ήτο η Νεχμπέτ εκπροσωπούσα την Άνω Αίγυπτον, φέρουσα λευκόν στέμμα, εικονιζομένη με κεφαλήν ιέρακος. Ο ιέραξ εθεωρείτο ως το κατεξοχήν

θεϊκόν πτηνόν. Το δε ιερογλυφικόν που αντιστοιχεί εις την έννοιαν «θεός», είναι ιέραξ ιστάμενος επί ξύλου. Αυτές οι δύο δέσποινες εκπροσωπούν, η μεν Βουτώ με κεφαλήν όφεως την γήινην μητέρα, η δε Νεχμπέτ, με κεφαλήν ιέρακος, την ουρανίαν μητέρα. Η μία, το υλικόν σκεύος μήτρα, η άλλη την ουρανίαν ψυχήν, την εντός του σκεύους υπάρχουσα. Κάτι ανάλογον με το ιερόν Γκράαλ και το υδαρές περιεχόμενον εντός του, την ψυχήν.

Αυτά τα δύο στέμματα εν μία συνθέσει, τίθενται επί της κεφαλής του Φαράω και ομοιάζουν με το γιονί και το λίνγκαμ, σύμβολα

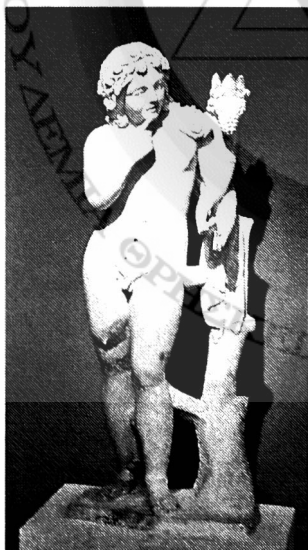
ινδουϊστικά των γονιμοποιών οργάνων της άρρενος και θήλειας αρχής, το ονομαζόμενον ψεντ, δηλών την εξουσίαν του αρχιερέως Φαραώ και επί των δύο όψεων. Της πνευματικής δομηθείσης ουσίας τόσον εις το υλικόν όσο και το πνευματικόν ουράνιον πεδίον. Αλληλένδετες όψεις ενός οργανικού συνόλου, μέσω των οποίων βρίσκεται εις την αέναον κατάταστασιν ενός διαρκούς χρονικού γίγνεσθαι. Αυτή ταύτη η θεία ύπαρξις. Επί της μετόπης του κόκκινου στέμματος του Φαραώ, ο υπάρχων όφης δεικνύει την ανορθωθείσα Κουνταλίνι. «Σοφία ορθίαν» κατά την γνωστήν ρήσιν προτροπής υπό των χριστιανών ιερέων. Ρήσις η οποία έχει χάσει πλέον το αρχικόν της νόημα.

Ο Σηθ λοιπόν, χάριν των τυχαίων περιστατικών, επανήρθε το πτώμα του αδελφού του και δια να δώσει ένα οριστικόν τέλος εις την υπόθεσιν, το έκοψεν εις δέκα τέσσερα τεμάχια, τα οποία διέσκόρπισε. Χωρίς να αποθαρρυνθεί η Ίσις, άρχισε να κάμνει έρευνας προς ανεύρεσιν των πολύτιμων λειψάνων. Τα ανήρθε όλα εξαίρέσει του φαλλού, τον οποίον ένα ψάρι του Νείλου, ο οξύρρυγχος, δια παντός κατηραμένος λόγω του εγκλήματος αυτού, είχε καταβροχθίσει. Εν συνεχεία, η θεά προσήρמוσε το εν τεμάχιον εις το άλλον και εσχημάτισε το σώμα του Οσίριδος. Βοηθουμένη δε από την αδελφήν της Νέφθυν, σύζυγον του Σηθ, και τον ανηπιόν της Άνουβι, τον οποίον η Νέφθυς έτεκεν εκ της ενώσεώς της μετά του Οσίριδος καθώς υπό του Σηθ υπήρξε άτεκνος. Ο Άνουβις απεικονίζεται κυνοκέφαλος και ταυτίζεται με τον ψυχοπομπόν Ερμήν, διότι, ως επιστεύετο, αυτός άνοιγε εις τους νεκρούς τον δρόμον προς τον άλλον κόσμον.

Την αρωγήν της συνενώσεως των τεμαχίων του Οσίριδος είχε και του βεζύριδος Θωθ, όπως και την του οφιγόνου υιού της Ώρου, τον οποίον ανακολούθως συνέλαβεν ενωθείσα με το πτώμα του συζύγου της, αφού το ανεζωογόνησε με τας μαγγανείας. Ετέλεσεν δια πρώτην φοράν το τυπικόν της ταριχεύσεως δια της οποίας εδόθη εις τον δολοφονηθέντα θεόν ζωή αιώνιος. Αναστηθείς και μη υποκείμενος πλέον εις τον θάνατον, ο Όσιρις θα μπορούσε να ανέλθει εκ νέου εις τον θρόνον του και να εξακουλουθήσει βασιλεύων επί των θνητών. Επροτίμησεν όμως να εγκαταλείψει την γην και να αποσυρθεί εις τα Ηλύσια Πεδία, όπου έκτοτε υποδέχεται ευμενώς τας ψυχάς των δικαίων και βασιλεύει επί των νεκρών. Κατόπιν η Ίσις απεσύρθη από τα έλη της Βουτούς, δια να αποφύγει την οργήν του Σηθ και να αναθρέψει εν ασφαλεία τον

υιόν της Ώρον, μέχρις ότου ούτος, ενηλικιούμενος, θα ημπορούσε να εκδικηθεί για τον θάνατον του πατρός του. Τον Ώρον, η Ίσις έτεκεν προώρως εις την πλωτήν νησίδα Χέμιν, όχι μακράν της Βουτούς. Η ομοιότης του μύθου περί της πλωτής νησίδας και της νήσου Δήλου, όπου η Λητώ εγέννησεν τον Απόλλωνα και την Αρτέμιδα, είναι έκδηλος. Εις απόσπασμα του Πινδάρου, η Δήλος εφέρετο υπό των κυμάτων και του ανέμου, εστεροποιήθη δε εις τον βυθόν αφότου η Λητώ εγέννησεν επ' αυτής. Υπάρχει σχέσις μεταξύ των δύο μύθων, των οποίων η ανάλυσις δεν είναι της παρούσης στιγμής.

Το όνομα Hor, του υιού της Ίσιδος και του Οσίριδος, είναι ομόηχον με άλλην λέξιν σημαίνουσα Ουρανός. Επίσης, με την λέξιν Hor, οι Αιγύπτιοι ονόμαζαν τον ιέρακα με του οποίου την μορφήν απεικονίζετο ο Ώρος. Εφαντάζοντο τον ουρανόν ως θεϊκόν ιέρακα, τον δε Ήλιον και την Σελήνην ως οφθαλμούς αυτού. Οι θεοί, αφού κατεδίκασαν τον άρπαγα Σηθ, ανεκήρυξαν τον Ώρον κυρίαρχον των δύο τμημάτων της Αιγύπτου, φέρων έκτοτε επί της κεφαλής του τα στέμματα των δύο δεσποίνων, της Άνω και Κάτω Αιγύπτου εις εν σύνολον, ως ο πρώτος ανακηρυχθείς Φαραώ. Η άνευ φαλλού σύλληψις αυτού συμβολίζει την δεύτερη γέννησιν, την του μετά την κάθαρσιν της ύλης προερχομένου βασιλικού τέκνου. Είναι ο καρπός του αλημιστικού έργου.

Κατά την παιδικήν του ηλικίαν, ο Ώρος απεκαλείτο Αρποκράτης. Εις πολλάς παραστάσεις εικονίζετο καθήμενος εις τα γόνατα της μητρός του, προσφέρονσα δε αυτή τον μαστόν της προς θηλασμόν. Ως γνωστόν, η άρπα, το μουσικόν όργανον του Απόλλωνος, διαθέτει επτά χορδάς αντιστοιχούσας προς τα επτά ψυχοπνευματικά κέντρα δυνάμεως, τα συνθέτοντα την ολότητά μας εις εν σύνολον. Τα προαναφερθέντα τσάκρας υπό των ινδουϊστών. Το όνομα Αρποκράτης δηλοί τον κρατούντα, τον έχοντα εξουσίαν επ' αυτών των τσάκρας. Έχων δε και τον δείκτην καθέτως του στόματός του εικονιζόμενος, προτρέπει εις σιγήν ίνα

αφουγκραστούμε την εσωτερικήν ημών αρμονίαν, προκειμένου να τέρψωμεν δια της κρούσεως των χορδών της λύρας εντός μας, ως ο Ώρος, τον δράκοντα τον φυλάττοντα το χρυσόμαλλον δέρας. Ίνα επέλθει εις την κατοχήν μας και προσεταιρισθώμεν τας ιδιότητες του Ιάσωνος, του οποίου το όνομα, ως γνωστόν, δηλοί τον θεραπευτήν Ιησούν, τον υπέρτατον Μύστην.

Αφιερωμένον εις τον Αρποκράτην παρ' Αιγυπτίους, ήτο το άνθος της ροδής. Το πορφυρόν ρόδον, ως είναι το αίμα ημών, το διαποτίζον ως η ψυχή τα μύχια της υπάρξεώς μας με την ζωτικήν ουσιώδην ενέργειαν. Αυτό το αίμα, το τροφοδοτούμενον με θεραπευτικά συστατικά εκ της βρώσεως και της αφομοιώσεως άλλων οντοτήτων δια την συντήρησίν μας. Η καρδιά θεωρείται κέντρον της ψυχής, κατέχουσα την τέταρτην θέσιν επί των τσάκρας και είναι ενδιαμέσως των τριών ανωτέρων και των τριών κατωτέρων εις την διαβάθμισιν, συνδέουσα αυτά αρμονικώς δια της εκλυομένης εξ αυτής ανιδιοτελούς αγάπης προς όλα τα μέρη της υπάρξεως, τόσον στο ατομικόν όσο και στο συλογικόν επίπεδον. Η χορδή ταύτης παράγει τον ήχον σολ, εκπέμπουσα γαλάζιον ουράνιον φως. Το χρώμα της Αφροδίτης ή της γλαυκώπιδος Αθηνάς, της οποίας το ιερόν πτηνόν γλάυξ, κοινώς η κουκουβάγια, επίσης εκφωνεί τον ήχον ΚΑ ως και η περιστερά, πτηνόν αφιερωμένον εις την Αφροδίτην.

Το άνθος της ροδής, ως έμβλημα της σιγής και της μυστικότητος, ήνωμένον μετά του σταυρού, αποτελεί εν των υποβλητικότερων συμβόλων του μυστηρίου της μνήσεως, ήτις αποκτάται μόνον δια της σιγής, της εγκατερήσεως και της θυσίας. Το τάγμα των Ροδόσταυρων, πρώτος εθέσπισεν ο Φαραώ Τούθμωσις ο Δ, του οποίου ο υιός και διάδοχος αυτού, Αμένωθις ο Γ, προήγαγεν, καθιερώσας ως σύμβολόν του το ρόδον και την ημισέληνον. Έγραψε πολλά συγγράμματα χρησιμοποιηθέντα υφ' όλων των περιστυλίων του τότε γνωστού κόσμου και ως σοφότατος, ανήγειρε τον ναόν του Καρνάκ, κατά τον ρυθμόν *croix ansée*, την κλείδα της ζωής. Εις δε έναν τάφον εις την νήσον Ρόδον, ευρέθη σκαραβαίος εκ πορσελάνης, φέρων εγγεγλυμμένον δι' ιερογλυφικών γραμμάτων το όνομα Αμενόφις ο Γ (1411-1376πΧ).

Εις την Αίγυπτον, ο κισσός εσυμβόλιζεν τον Όσιριν, εξ ου και το φυτόν έλαβεν την ελληνικήν ονομασίαν «χενόσιρις». Είναι εμφανής η σχέσις του Διονύσου με τον Όσιριν και δη του Διονύσου

Ζαγρέως, τον οποίον οι αδελφοί του Τιτάνες ετεμάχισαν και έβρασαν εντός λέβητος προς βρώσιν των. Πεσούσης της καρδιάς του εκτός λέβητος, κατέστη δυνατόν να έλθει εκ νέου εις την ζωήν υπό του Διός, παραλαμβάνων ταύτην εκ της Αθηνάς η οποία και την ανήυρε. Ήτο υιός του Διός και της Περσεφόνης, αυτής που ο Περσεύς εφόνευσε, δηλαδή της Μεδούσης, της οποίας το όνομα παράγεται εκ του Μεδέα Ούσα. Μεδέα ή μέζα (ελλ.) ονομάζονται τα γεννητικά όργανα εξ ου παράγεται και το όνομα της Μεδέας ή, άλλως, Μήδειας. Την δύναμην των μεδέων καλείται ο νεότευκτος μύστης να αναβιβάσει προς τον εγκέφαλόν του. Ο ήρωας, ο φονεύσας εις την ελληνικήν μυθολογίαν τον ή την αντίπαλόν του, σημαίνει ότι προσεταιρίζεται την δύναμην αυτού, οικειοποιούμενος ταύτην κατ' ουσίαν. Ο Ζευς, συννευρέθη ερωτικώς μετά της Περσεφόνης υπό μορφήν δράκοντος, δηλαδή περωτού όφεως, εκ της οποίας ενώσεως εγεννήθη ο έχων την μορφήν ταύρου Διόνυσος Ζαγρεύς.

Δια τον εραστή της Ιάσωνα, η Μήδεια τεμάχισε τον ετεροθαλή αδελφό της Άψυρτον, διασκορπίσασα τα μέλη του εις την θάλασσαν, δια να αποφύγει την εσπευσμένη δίωξιν του πατρός της Αιήτου, αναγκάσασα αυτόν να βραδύνει τον πλουν του συλλέγων τα μέλη του υιού του. Επίσης, ως αναφέρει ο μύθος, εθυσίασεν τους εκ του Ιάσωνος αποκτηθέντας δύο υιούς της, τον Μέρμερον και τον Φέρητα, ίνα εκδικηθεί αυτόν δια τον γάμον του μετά της Γλαύκης, ή άλλως ονομαζομένης Κρέουσας. Οι δυο υιοί των συμβολίζουν τα δύο πεπολωμένα ρεύματα αστρικού φωτός, τα οποία διαρ-

ρέουσι το ανθρώπινον σώμα κατά μήκος της σπονδυλικής στήλης.

Τα εικονιζόμενα υπό την μορφήν όφεων περιελισσόμενων του κηρυκείου του Ερμού, το άλλως ονομαζόμενον Ηράκλειος Δεσμός, σχετιζόμενον με τους δύο όφεις τους οποίους ο Ηρακλής έπνιξεν συμβολικώς εις τον λίκνον του, δηλών την εκ της ειμαρμένης κυριαρχίας του επ' αυτών ως διογενής, ως ήτο και ο Διόνυσος. Ο Διόνυσος είναι αυτός που νύσσει, δηλαδή που κεντά, που ωθεί δια του νιγμού, «του ερεθισμού των αισθητηρίων» εκ της ια-

χής, εξ ου και Ἰακχος, την διφυήν του φύσιν εις εκστατικήν κατά-
στασιν. Οι Ἕλληνες εμφαντάζοντο και εθεώρουν την ψυχὴν ως
όφιν. Τούτο γίνεται φανερώτερον και δια των περυγίων, τα οποία
προσετέθησαν εις το κηρύκειον του ψυχοπομπού Ερμού από των
μέσων της 3ηςπΧ εκατοντετηρίδος. Και τούτο διότι η ψυχὴ εθεω-
ρεῖτο πλέον ως πτηνόν ἢ πτερωτόν ον. Κατά τον Ησύχιον, ο δρᾶ-
κων, όπως εκκαλείτο το τοιοῦτον κηρύκειον, ἦτο ἤδη γνωστός κατά
τους χρόνους του Σοφοκλέους.

Τα δεκατέσσερα τεμάχια εις τα οποία ετεμαχίσθη ο Ὅσιρις,
σχετίζονται με τα επτά επί δύο αρενοθήλη ενεργειακά κέντρα επί
της σπονδυλικῆς μας στήλης, την οποίαν εταύτιζον με τον κορμόν
της μυρίνης όπου ενεκλείσθη το κιβώτιον, το περιέχον τον εκβρα-
σθέντα Ὅσιριν εις τας ακτὰς της Φοινίκης. Αυτά τα διφυή τσά-
κρας, τα επτά εν τω συνόλω, αντιστοιχοῦν προς τας επτά κόρας
και επτά κούρους τους οποίους εθυσίαζον ως φόρον οι Αθηναῖοι
εις τον Μινώταυρον. Αιτούντος και επιβάλλοντος τούτον υπό του
Μίνως μετά τον φόνον υπό των Αθηναίων του υιού του Ανδρογέ-
ους, του οποίου το όνομα δηλώνει την αδρόγυννον φύσιν κάθε αν-
θρώπινου όντος ανεξαιρέτως φύλου. Ο Θησεύς αναλαμβάνει να
σώσει τα θύματα, δηλών ότι το όνομά του παράγεται εκ του ρήμα-
τος τίσω «Τησεύς-Θησεύς», που σημαίνει πληρωμή του μηκυθμού
ήχου, του παραγόμενου εκ του ταύρου, ηχούντος εν τω έσω λαβύ-
ρινθον, ως ονομάζεται ο έσω ους εν σχήματι κοχλίας. Ο ήχος αυτός
ομοιάζει με τον συλλογικόν ήχον που προκύπτει εξ όλων των ηχη-
τικών διαβαθμίσεων του παλμοδονούμενου σύμπαντος κόσμου, μη
εξαιρουμένων των μικροκοσμικών οντοτήτων, των εντός αυτού
υπαρχουσών.

Είναι ο ήχος των ήχων, ο υπό των ινδουϊστών ονομαζόμενος
ΟΜ ή ΑΜ και ΑΜ, ο καθ' ημάς Αμβροσία, ο μεθερμηνεούμενος
ως ΑΜ βρώσις, τροφή των θεών. Ίσως το όνομα του Μίνως να
προσδιορίζει τον νοητόν μυκηθμόν, δηλαδή τον εκφωνούμενον
ήχον υπό των βοοειδών. Ο ήχος αυτός διεγείρει τον όφιν κατά την
επαναλαμβανόμενην επίκλησιν της Ηούς, της προαναγγελούσης
την έλευσιν του Απολλωνίου φωτός, φερομένου υπό του άρματος
του Φοίβου, ραίνουσα με πρωινήν δρόσον την Γην. «Ύε κύε», κα-
τά την Ελευσίνιον ρήσιν. ΚΟΓΞ ΟΜ ΠΑΞ και ο νοών νοήτω. Ας
μην ξεχνάμε και την ομόηχον της Ηούς, την Ιώ, η οποία ήταν αρ-
χιέρεια της Ήρας, τουτέστιν ταυτόσημος αυτής, την οποίαν ο Δίας

μεταμόρφωσεν εις αγελάδαν μετά την ερωτικήν των συνεύρεσιν. Η Ήρα όμως, ως πανόπτης, εγνώριζε τα τεκτενόμενα και προς εκδίκησιν της Ιούς, της έστειλε έναν οίστρον. Δηλαδή μια αλογόμυγα προκαλέσασα σ' αυτήν μανίαν εκ του κεντρίσματος της, με αποτέλεσμα, καλπάζουσα να διανύσει τον τότε γνωστόν κόσμον. Εκ του τέκνου της Έπαφου, υιού του Διός, προέκυψεν εκ προορρήσεως υπό του Προμηθέως Δεσμώτου κατά την διέλευσίν της παρά του Κανκάσου, ο λυτρωτής αυτού Ηρακλής, καταγόμενοι και οι δύο γονείς του εκ του Επάφου. Επισημαίνω δε την σχέσιν Ηούς και Πανδρόσου.

Ελπίζω να ήσαν διαφωτιστικάι αι πληροφορίες και η προσπάθειά μου να συνδέσω την μεταξύ των προαναφερθέντων μυθεμάτων σχέσιν, με εννοίας που άπτονται της εσωτερικής διδασκαλίας υπό προγενεστέρων ημών ιχνηλατών, εις την δύσβατον ατραπόν της αυτογνωσίας. Ευχαριστώ δια την προσοχήν σας και εύχομαι ίνα προστεθούν νέοι κρίκοι ισχυράς συνδέσεως μεταξύ των εις την πνευματικήν άλυσον, την συνδέουσαν τους αναζητητάς του απαναγάζοντος ανέσπερου φωτός, το οποίον προσδοκά ίσως την υφ' ημών συντήρησίν του εις τα καρδίας μας και τον νουν ενεργώ. Επωφελούμενοι της θαλπωρής του δια της χάριτός του, όπως άλλωστε συμβαίνει εκ της προς ημάς προσφοράς του μέσω των ποικίλλων μορφών του, συμβαλλόντων εις την τροφικήν άλυσον δια της θυσίας μέρους τινός της συνολικής του ενιαίας υπάρξεως. Ασχέτως εάν είμεθα εις θέσιν να αναγνωρίσωμεν την ελεήμονα προσφορά, λόγω του ανεβλαβούς εγωκεντρισμού και μεμψιμοιρίας ημών, ενισχυομένης πολλάκις υπό των αντιξώων συνθηκών της ζωής, η οποία δια την συντήρησίν της απαιτεί και εφ' ημών θυσίας και κάματον.

(Πηγές: Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια ΠΥΡΣΟΣ,
Παγκόσμιος Μυθολογία, εκδ Γιοβάνη)

Τα μυστήρια του Άδωνη

Γεώργιος Καραχάλιος
(Αρχαιολόγος)

Στην αρχαία Αίγυπτο υπήρχαν τα μυστήρια του θεού Όσιρη. Σύμφωνα με την διδασκαλία της αρχαίας αιγυπτιακής θρησκείας ο Όσιρης, ο οποίος είναι η προσωποποίηση του Ηλίου, το αγαθό πνεύμα, καταδιώκεται από τον Τυφώνα, την προσωποποίηση του σκότους, το κακό πνεύμα. Ο Όσιρης φονεύεται από τον Τυφώνα και διαμελίζεται. Μετά από περιπέτειες η σύζυγος και αδελφή του Ίσις, συλλέγει τα νεκρά μέλη του συζύγου της και τελικά ο νεκρός και διαμελισμένος θεός Όσιρης ανασταίνεται στο πρόσωπο του υιού του Ωρου, του νέου ηλίου της άνοιξης. Πολύ νωρίς τα μυστήρια του θεού Όσιρη μετανάστευσαν από την Αίγυπτο στην Φοινίκη κι εκεί συνταυτίστηκαν με το πνεύμα των λαών της χώρας αυτής. Έτσι ο θεός Όσιρης ονομάστηκε Αδωνάϊ ή Άδωνης.

Σύμφωνα με την θρησκευτική διδασκαλία των Φοινίκων, η Αφροδίτη είδε ένα πανέμορφο νεαρό αγόρι, τον Άδωνη, και αποφάσισε να τον αρπάξει και να τον τοποθετήσει εντός κλειστού θαλάμου ώστε να τον αποκρύψει από τα μάτια όλων των άλλων, θεών και θνητών. Το μόνο άτομο στο οποίο έδειξε τον Άδωνη η Αφροδίτη ήταν η Περσεφόνη. Αλλά η θεά αυτή γοητεύτηκε από την ομορφιά του και, παρά την αντίσταση της Αφροδίτης, τον άρπαξε από αυτήν. Προκειμένου να λύσουν τη διαφορά τους, οι δύο θεές προσέφυγαν στην διαιτησία του Διός, ο οποίος αποφάσισε ο Άδωνης να διαμένει έξι μήνες με την Αφροδίτη και άλλους έξι μήνες με την Περσεφόνη. Η απόφαση του Διός εκτελέστηκε αλλά ο Άδωνης, ο οποίος ήταν ατρόμητος κυνηγός, σκοτώθηκε πάνω στο όρος Λίβανος από έναν αγριόχοιρο (σύαγρον) που βύθισε τους χαυλιόδοντες του στα γεννητικά όργανα του Άδωνη. Ακούγοντας την κραυγή πόνου που εξέβαλε ο δυστυχής, η θεά Αφροδίτη προ-

σέτρεξε σε βοήθειά του αλλά όταν έφθασε στο σημείο που ήταν ο Άδωνης, τον βρήκε νεκρό. Τότε αγκάλιασε το άψυχο σώμα του ωραίου νέου και άρχισε να θρηνεί. Από τους σπαρακτικούς θρήνους της θεάς ο Κοκκυτός, μαθητής του Χείρωνος, την λυπήθηκε και με τις ιαματικές του δυνάμεις επανέφερε τον Άδωνη στη ζωή. Ο Λατίνος συγγραφέας του 5ου αιώνα, Μακρόβιος, ερμηνεύει την αλληγορία του μύθου του Άδωνη ως εξής: «Οι φυσικοί φιλόσοφοι της αρχαιότητας ονόμαζαν Αφροδίτη το άνω ημισφαίριο της γης και Περσεφόνης το κάτω».

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον οι Ασσύριοι και οι Φοίνικες λένε ότι η Αφροδίτη κλαίει όποτε ο ήλιος, διατρέχοντας κατά την ετήσια πορεία του τα δώδεκα σημεία του ζωδιακού κύκλου, μεταβαίνει στους αντίποδες επειδή από τα δώδεκα του ζωδιακού, τα έξι σημεία λέγονται ανώτερα και τα άλλα έξι κατώτερα. Όταν ο ήλιος βρίσκεται στα κατώτερα σημεία και οι ημέρες είναι μικρότερες, η θεά Αφροδίτη υποτίθεται ότι κλαίει τον βραχυχρόνιο θάνατο και τη στέρηση του Άδωνη - Ηλίου, ο οποίος έχει αρπαχθεί από την Περσεφόνη, την οποία θεωρούν ως κυρίαρχο του νοτίου ημισφαιρίου. Λένε, βέβαια, ότι ο Άδωνης επιστρέφει στην Αφροδίτη όταν ο ήλιος, αφού διατρέξει τα κατώτερα σημεία του ζωδιακού, ανέρχεται και διατρέχει τα σημεία του δικού μας, βορείου ημισφαιρίου, φέρνοντας μας ζηροότερο φως και μεγαλύτερες ημέρες. Ο αγριόχοιρος, τον οποίον θεωρούν ότι φόνευσε τον Άδωνη, είναι η προσωποποίηση του χειμώνα, επειδή το ζώο αυτό, με τις τραχιές και ανορθωμένες τρίχες του, βρίσκεται σε μέρη υγρά, βορβορώδη, καλυμμένα από πάγους και τρέφεται με βελανίδια που είναι προϊόντα του χειμώνα. Ο χειμώνας λοιπόν είναι ένα τραύμα κατά του Ηλίου, που αφαιρεί από εμάς το φως και την θερμότητα, που φέρει τον θάνατο στα έμψυχα όντα.

Η Αφροδίτη απεικονίζεται επί του όρους Λίβανου με όλη την έκφραση της λύπης. Το κεφάλι της είναι σκυμμένο και καλυμμένο με πένθιμη καλύπτρα, υποστηρίζεται από το αριστερό της χέρι, το δε πρόσωπό της φαίνεται δακρυσμένο. Αυτή η εικόνα παριστάνει την γη κατά τη διάρκεια του χειμώνα, η οποία είναι καλυμμένη από σύννεφα και στερείται του ήλιου. Οι βρύσες, που είναι τα μάτια της γης, παράγουν άφθονο νερό και οι αγροί απογυμνωμένοι από τη βλάστηση παρουσιάζουν όψη θλιβερή. Αλλά όταν ο ήλιος υψώνεται πάνω από τα κατώτερα μέρη της γης, περνώντας την εα-

ρινή ισημερία, μεγαλώνει η διάρκεια της ημέρας. Τότε η Αφροδίτη βρίσκεται σε μεγάλη χαρά, οι αγροί περιβάλλονται τα στολίσματα της νέας βλάστησης, τα λιβάδια πρασινίζουν και γεμίζουν λουλούδια και τα δέντρα αποκτούν τα πλούσια ανοιξιάτικα φυλλώματά τους.

Η λατρεία και τα μυστήρια του Άδωνη μεταφέρθηκαν από την Φοινίκη στην Ασσυρία, την Βαβυλώνα, την Περσία, την Ελλάδα (Κύπρο, Ρόδο, Κύθηρα, Αργος, Αθήνα, Δίον της Μακεδονίας), και την Σικελία. Οι δημόσιες γιορτές που τελούνται προς τιμήν του θεού, ξεκινούσαν από τη Φοινίκη την εποχή που τα νερά του ποταμού Άδωνη, ο οποίος κατέρχεται από το όρος του Λιβάνου, είχαν χρώμα κοκκινωπό που διατηρείται σε αρκετή απόσταση και μέσα

στη θάλασσα όπου εκβάλλει ο ποταμός. Το κόκκινο χρώμα των υδάτων του ποταμού προέρχεται από το κοκκινόχρωμα (ερυθράγη), που βρίσκεται επάνω στο όρος Λίβανος και παρασύρεται από τα νερά όταν ο ποταμός φουσκώνει στο τέλος του χειμώνα και αρχές της άνοιξης, καθώς λιώνουν τα χιόνια στις κορυφές του βουνού. Οι γυναίκες της περιοχής φανταζόντουσαν ότι ο τραυματισμός του Άδωνη από

τον αγριόχοιρο επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο και ότι από το αίμα που τρέχει από την πληγή χρωματίζονται τα νερά του ποταμού.

Το φαινόμενο αυτό έδινε το σημείο έναρξης της γιορτής. Ο καθένας πενθούσε και υποκρινόταν θλίψη και δάκρυα. Στην Αλεξάνδρεια, η βασίλισσα μετέφερε το άγαλμα του Άδωνη συνοδευόμενη από τις σημαντικότερες γυναίκες της πόλης, οι οποίες κρατούσαν στα χέρια τους κάνιστρα γεμάτα με γλυκά (πλακούντια), μικρά κουτιά με αρώματα, άνθη, κλαδιά δέντρων και ρόδια. Η πομπή έκλεινε από άλλες γυναίκες που μετέφεραν πλούσιους τάπητες, επί των οποίων υπήρχαν δύο κρεβάτια στολισμένα με χρυσό και ασήμι, το ένα για την Αφροδίτη και το άλλο για τον Άδωνη. Στην Αθήνα τοποθετούσαν σε διάφορα σημεία της πόλης εικόνες, που παρίσταναν τον Άδωνη ως νεαρό νεκρό πάνω στην ακμή της

ηλικίας του. Η δε γυναίκες, ντυμένες πένθιμα, ερχόντουσαν για να πάρουν τις εικόνες αυτές και να τις κηδεύσουν. Οι πένθιμες αυτές ημέρες θεωρούντο αποφράδες. Η αναχώρηση του αθηναϊκού στόλου για την Σικελία έγινε τις ημέρες του πένθους του Άδωνη, πράγμα το οποίον θεωρήθηκε τότε ως κακός οιωνός. Ομοίως κακός οιωνός θεωρήθηκε και η είσοδος του αυτοκράτορα Ιουλιανού στην Αντιόχεια τις ημέρες του Αδωνιαίου πένθους. Την τελευταία ημέρα της γιορτής, η λύπη μεταβαλλόταν σε χαρά και πανηγύριζαν την ανάσταση που Άδωνη.

Όσο και να θέλουμε να αποφύγουμε τις συγκρίσεις, το πένθος και η ανάσταση του Άδωνη μάς θυμίζουν την Μεγάλη Εβδομάδα και την ανάσταση του Ιησού Χριστού. Τα μυστήρια του Άδωνη εισήχθησαν και στην Ιουδαία, όπου ο Άδωνης ονομάζεται Θαμούζ. Ο προφήτης Ιεζεκιήλ έλεγε ότι οι Ισραηλίτισσες κάθε χρόνο έκλαιγαν τον Θαμούζ - Άδωνη καθισμένες μπροστά στην θύρα του σπιτιού τους.

Δεν υπάρχουν λεπτομέρειες σχετικές με τα τυπικά που συνόδευαν τα μυστήρια του Άδωνη. Ο Λουκιανός αναφέρει ότι οι υποψήφιοι πήγαιναν στο ιερό του, θυσίαζαν ένα πρόβατο, έτρωγαν από τη σάρκα του και τοποθετούσαν το κεφάλι του ζώου πάνω στο δικό τους κεφάλι. Στην συνέχεια γονάτιζαν πάνω στο δέρμα του, το οποίο είχαν απλώσει επί του δαπέδου στον πρόναο. Από τη στάση αυτή (γονυπετούντες) προσευχόντουσαν στους θεούς, μετά εισερχόντουσαν στο λουτρό, έπιναν κρύο νερό και ξάπλωναν κατάχαμα. Είναι πιθανό ότι απεικόνιζαν έτσι τον Άδωνη και περνούσαν εικονικά απ όλες τις φάσεις των παθημάτων του, από τον θανάσιμο τραυματισμό, τον θάνατο και την ανάστασή του. Με τον τρόπο αυτό, οι μνημένοι συνέπασχαν με τον θεό και κοινωνούσαν του καθαγιασμού και της χάριτος των παθημάτων του. Μετά το πέρας των μνητικών τελετουργιών, οι μύστες τέλειοι και καθαγιασμένοι, πλήρεις θείας χάριτος, εξέρχονταν στον έξω κόσμο ικανοί για μια ανωτέρας πνευματικής ποιότητας περαιτέρω ζωή για το καλό της κοινωνίας, των οικογενειών τους και το δικό τους.

ΑΡΜΟΝΙΑ ΚΑΡΔΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΥ

Χαράλαμπος Μπάρακλης

Η ψυχική εξέλιξη κάθε ανθρώπου εξαρτάται από την καλλιέργεια και την παράλληλη ανάπτυξη δύο παραγόντων της υπόστασής του. Του συναισθήματος και της νόησης. Η λειτουργία του ενός και μόνο και η ατροφία του άλλου, δημιουργεί στασιμότητα πνευματική. Ο Νίκος Καζαντζάκης διερωτάται: «Ποιος είναι ο τέλειος άνθρωπος;». Και απαντά: «Αυτός που σμίγει αρμονικά την καρδιά και το νου». Και συνεχίζει: «Ποιο 'ναι το τέλειο τάγμα; Αυτό που βάζει θεμέλιό του την καρδιά και αφήνει το νου απάνω της να χτίσει» (*Ο φτωχούλης του Θεού*). Ο Διονύσιος Σολωμός επισημαίνει τους δύο αυτούς συντελεστές της ψυχικής προόδου του ανθρώπου: «Πρέπει πρώτον να συλλάβει με δύναμη ο νους και έπειτα η καρδιά να αισθανθεί εκείνο το οποίο ο νους συνέλαβε» (Κ.Καιροφύλα, *Ο άγνωστος Σολωμός*).

Ένας από τους σημαντικότερους δραματικούς συγγραφείς, ο Άρθουρ Μίλερ, όταν ρωτήθηκε πού κρύβεται η ευτυχία του ανθρώπου, απάντησε: «Για μένα η ευτυχία είναι θέμα ισορροπίας. Ένα μυαλό το οποίο δεν λειτουργεί παρά με την λογική, είναι άκρως επικίνδυνο. Ένα μυαλό το οποίο κυριαρχείται αποκλειστικά από το συναίσθημα, είναι επίσης επικίνδυνο. Πρέπει να υπάρχει επομένως ισορροπία ανάμεσα στα δύο, διαφορετικά, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο οδηγούμεθα στην καταστροφή». Και όταν ρωτήθηκε τι εννοεί με την λέξη συναίσθημα, απάντησε: «Λέγοντας 'συναίσθημα' εννοώ την ικανότητα του ανθρώπου να έρχεται στη θέση του άλλου. Αυτή είναι μια αντίδραση καθαρά συναισθηματική, το να συμπονάς τον άλλον και να μπορείς να έρθεις στη θέση του. Οι άνθρωποι που λειτουργούν μόνο με τη λογική, δεν το κάνουν ποτέ αυτό» (Εφημερίδα *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 16/4/2000).

Ο φιλόσοφος Παραμχάνσα Γιογκανάντα λέει: «Λογική κρίση και αίσθημα συνδυασμένα, είναι μια σύμπραξη που φέρνει υπέρ-

τατη, ουράνια χαρά, εφόσον βεβαίως η διάνοια δεν εξαπατάται και δεν παρασύρεται από την επίδραση που μπορεί να ασκήσει μια ζωώδης τάση» (*Η βιογραφία ενός Γιώγκι*). Ο Γκαίτε, στο έργο του Φάουστ, απευθύνεται προς το ύψιστο πνεύμα αναφωνώντας:

«Ω Θεέ μου! Εσύ μεγαλοδύναμε, γαλήνεψέ με,
στην καρδιά μου και στο νου μου φώτισέ με!»

Στον εξελιγμένο ψυχικά άνθρωπο, η νόηση καταστρώνει σχέδια, η αγνή καρδιά τα αισθάνεται και την ενθαρρύνει και η θέληση καλπάζει να τα πραγματοποιήσει. Η θέληση στον άνθρωπο αυτόν εκδηλώνεται ως άρτια νοητική ενέργεια που υπερνικά όλα τα εμπόδια. Δημιουργεί τον ηρωισμό. Είναι γνωστή η αλύγιστη θέληση της Αντιγόνης στην τραγωδία του Σοφοκλή, να θάψει τον αδελφό της παρόλο που γνώριζε ότι αυτό θα της στοιχίξει την ζωή.

Μπορούμε να περιγράψουμε το ανθρώπινο ον σαν μια τριάδα. Έχει μια διάνοια για να σκέπτεται, μια καρδιά για να αισθάνεται και μια θέληση για να ενεργεί. Στους περισσότερους ανθρώπους η νόηση αναπτύσσεται χωριστά και δεν κατευθύνεται από την αγνότητα και την αγάπη. Έχει κόψει κάθε δεσμό μαζί τους και ασχολείται με έργα πονηρά και ιδιοτελή. Το αρχαίο ελληνικό πνεύμα έδωσε και εδώ το μήνυμα με τα λόγια του ποιητή Μενάνδρου: «Η καλοσύνη μαζί με την λογική είναι πολύ μεγάλη ευλογία» (*Ανθολόγιο Στοβαίου*, ΛΖ 8).

Ο δρόμος προς την τελειότητα οδηγεί το μεν νοητικό προς την σοφία, το δε συναισθηματικό προς την καθολική αγάπη. Οι σοφοί της γης λένουν ότι όταν η σοφία και η αγάπη κυριαρχήσουν αρμονικά σε έναν άνθρωπο, τότε ανοίγει ο δρόμος προς την αποθέωση της ψυχής του.

*(Πηγή: Ο άνθρωπος σε αρμονία με τη Φύση,
Γνώση και τρόπος ζωής – εκδ. ΚΕΔΡΟΣ)*

Περί Αποτυχίας

Αν δεν πετυχαίνεις σε όλα γενικά τα εγχειρήματά σου, μην αισθάνεσαι αποκαρδίωση και αποθάρρυνση. Ας ξαναρχίζεις πάλι τον αγώνα σου και ας ευχαριστείσαι από αυτό, αν φυσικά οι πράξεις σου είναι και αντάξιες της ιδιότητάς σου σαν άνθρωπος.

Μάρκος Αυρήλιος

Ότι είναι οι θύελλες για την ατμόσφαιρα, είναι οι απογοητεύσεις για το εσωτερικό του ανθρώπου.

Φρειδερίκος Σίλλερ

Η πιο πικρή απογοήτευση που νιώθει κάποιος, είναι όταν αυτός προσφέρει καλοσύνη και οι άλλοι την ανταποδίδουν με αδικία.

Πλάτων

Το να δέχεσαι με ψυχραιμία όσα σου έχουν συμβεί, είναι το πρώτο βήμα προς την εξαφάνιση των κατάλοιπων μιας αποτυχίας.

Τζαίημς

Το να υποδέχεσαι και την αποτυχία και την επιτυχία με την ίδια ψυχική διάθεση, θα ήταν το καλύτερο που θα μπορούσε κάποιος άνθρωπος να κάνει.

Άννη Μπέζαντ

Οπουδήποτε υπάρχει αποτυχία, υπάρχει και απεισκευσία. Είτε κάποια πρόληψη για την φυσική παντοδυναμία είτε κάποιο μέτρο που παραλείφθηκε, θα υπήρξε σίγουρα το αίτιο που μας οδήγησε σε αυτήν.

Έμμερσον

Η απογοήτευση είναι μητέρα της απελπισίας **Τζων Κητς**

Δεν υπάρχει απογοήτευση που να μην είναι δυνατόν να υποφέ-
ρουμε

Μπέλεϋ

Ο άνθρωπος αισθάνεται συχνά απογοήτευση στα μικρά πράγ-
ματα, προτού ακόμη γευτεί τη γλύκα των μεγάλων.

Λύττον

Δεν υπάρχουν χαμένες υποθέσεις εκτός από εκείνες που εμείς
οι ίδιοι εγκαταλείψαμε.

Γεώργιος Κλεμενσώ

Μην αφήνετε ποτέ τον εαυτό σας στην απογοήτευση
Φορμάξ

(Πηγή: Ν.Αν.Ζαγκλαβήρα,

Εγκυκλοπαίδεια της αρχαίας και νεώτερης σοφίας)

Θα πρέπει κάποτε η εποχή μας να καταλάβει αυτό που κάποια
στιγμή τα μεγαλύτερα πνεύματα (φιλοσοφικά, θρησκευτικά, ποιη-
τικά) είδαν και κατάλαβαν, και που εμείς δεν μπορούμε ακόμη να
καταλάβουμε, στεκόμενοι εμπρός τους ανίδεοι: Ότι όλα όσα επι-
τυγχάνουν, τα επιτυγχάνουν αποτυγχάνοντας. Πλήρης επιτυχία
και πλήρης αποτυχία δεν υπάρχουν, το ένα παραπέμπει στο άλλο.

Κώστας Αξελός, Αθήνα 2009

(Πηγή: περιοδικό ΑΒΑΤΟΝ, τεύχος 91)

Παρακαλούμε τους συνδρομητές του περιοδικού ΙΛΙΣΟΣ να μερι-
μνούν τακτικά για την εξόφληση της ετήσιας συνδρομής τους, η
οποία ανέρχεται στο ποσό των 15€ για Ελλάδα & Κύπρο και 20€
για εξωτερικό (4 τεύχη συν ταχυδρομικά έξοδα). Αν διαμένετε
στην επαρχία, μπορείτε να επικοινωνείτε με τους κατά τόπους
αντιπροσώπους μας.

SAMUEL LIDDEL MCGREGOR MATHERS *Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ* *ΡΟΜΑΝΤΙΚΟΣ ΜΑΓΟΣ*

Γιώργος Αρώνης

(Μέρος 2ον)

**Η Χρυσή Αυγή, ένα αινιγματικό χειρόγραφο
και οι Μυστικοί Αρχηγοί**

Ας γυρίσουμε όμως πίσω στην περίοδο της μυστηριώδους ιδρύσεως του Ερμητικού Τάγματος της Χρυσής Αυγής, για να ρίξουμε φως στις πάμπολλες σκιές των χρόνων εκείνων αλλά και των γεγονότων που ακολούθησαν. Η ιστορία του τάγματος εικάζεται ότι ξεκίνησε όταν, γύρω στα 1887, ο τέκτονας ιερέας ονόματι A.F.A Woodford ανακάλυψε σε ένα βιβλιοπωλείο και κατόπιν παρέδωσε στον Westcott, αυτό που έμεινε γνωστό στην ιστορία του αποκρυφισμού σαν χειρόγραφο *Cypher* (*Cypher Manuscript*: χειρόγραφο μηδέν ή κρυπτογραφημένο), του οποίου η συγγραφή αποδιδόταν στον Johann Trithemius και στον αλχημικό κώδικα του έργου του *Polygraphie*. Σε κάποια από τις σελίδες του αναφερόταν και το όνομα της Anna Sprengel, η οποία υποτίθεται πως άνηκε σε μια Γερμανική ροδοσταυρική αδελφότητα ονομαζόμενη *Goldene Dämmerung*, από την οποία λέγεται ότι πήρε το όνομα της η Χρυσή Αυγή. Βέβαια, πιθανολογείται ότι δεν υπήρξε ποτέ ούτε Sprengel ούτε αυθεντικό χειρόγραφο, γεγονός που αν ισχύει θυμίζει αρκετά την υπόθεση των ροδοσταυρικών μανιφέστων. Επιπρο-

σθέτως, σύμφωνα με διάφορους μελετητές, η συγγραφή ή τροποποίηση των χειρογράφων αποδίδεται και σε ανθρώπους όπως ο Λόρδος Lytton, ο Kenneth Mackenzie (συγγραφέας της «*Βασιλικής Τεκτονικής Εγκυκλοπαίδειας*»), ο Eliphas Levi και ο Frederick Holland, που με διάφορους τρόπους σχετίζονταν μεταξύ τους, κυρίως μέσω της S.R.I.A. Βέβαια κατά την ταπεινή μου άποψη, που υποστηρίζεται και από αρκετούς άλλους ερευνητές, το πιθανότερο είναι πως το χειρόγραφο στο μεγαλύτερο μέρος του συντάχθηκε από τον Mathers, που πιθανότατα συνδύασε ένα μεγάλο αριθμό προγενέστερων έργων για να καταλήξει στο συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

Στο παραπάνω συνηγορεί και η δήλωση που είχε κάνει McGregor προς τα μέλη της οργάνωσης αρκετό καιρό αργότερα, (το 1896, όταν είχε ξεκινήσει η κρίση στην πορεία του τάγματος) στην οποία τόνιζε πως κάθε γνώση του τάγματος είχε προέλθει από εκείνον, συμπεριλαμβανομένων όλων των βαθμών μύησης, ενώ παράλληλα υποστήριζε πως μόνο αυτός ήταν σε επαφή με τους Μυστικούς Διδασκάλους και γι' αυτό απαιτούσε την υποταγή των υπολοίπων. Εν γένει θεωρείται πως οι τρεις ιδρυτές της Χρυσής Αυγής ήταν αντανakλάσεις και εκπρόσωποι των Μυστικών Αρχηγών, που θεωρούνταν ως οι πραγματικοί δημιουργοί του τάγματος, των οποίων η «κατοικία» βρισκόταν στο επίπεδο των τριών Ουράνιων σεφίρόθ του καββαλιστικού Δένδρου της Ζωής και αντιστοιχούσε στους βαθμούς του Ανώτερου Απόκρυφου Τρίτου τάγματος (η Χρυσή Αυγή χωριζόταν σε τρία υπό-τάγματα: το εξωτερικό, το εσωτερικό και το απόκρυφο, τα οποία είχαν βαθμούς που ήταν απόλυτα συσχετισμένοι με τα δέκα σεφίρόθ). Αλλά εδώ προκύπτει το ερώτημα του τι πραγματικά ήταν αυτοί οι Μυστικοί Αρχηγοί.

Είναι σχεδόν σίγουρο πως ο Mathers, ασχέτως αν βρισκόταν σε επαφή μαζί τους, είχε αναμφισβήτητα δεχθεί τη θεοσοφική επιρροή της A. Kingsford που ήταν βασισμένη στην ύπαρξη αυτών των Διδασκάλων. Αναμφισβήτητα, το θέμα της παρουσίας αυτών των οντοτήτων τους δύο τελευταίους αιώνες της ιστορίας του αποκρυφισμού, ξεκίνησε από την κορυφαία αποκρυφίστρια Έλενα Π. Μπλαβάτσκι και όχι από τον αξιοσέβαστο Saint-Yves d'Alveydre, όπως λανθασμένα υποστηρίζουν κάποιοι. Έκτοτε δεν υπάρχει αποκρυφιστική οργάνωση, η οποία να μην ισχυρίζεται πως έχει επαφή με διάφορα είδη ανώτερων διανοιών. Σχετικά με το παρα-

πάνω, είναι αρκετοί αυτοί που υποστηρίζουν ότι ο Mathers άνηκε στη Μεγάλη Λευκή Αδελφότητα και σκοπός του ήταν να καταστήσει ευρύτερα γνωστή τη Δυτική Εσωτερική Παράδοση, αφήνοντας το μέρος του ανατολικού αποκρυφισμού στη Ε. Π. Μπλαβάτσκυ. Για το θέμα των Αρχηγών, ο συγγραφέας Ellic Howe στο βιβλίο του «Οι Μάγοι Της Χρυσής Αυγής», αναφέρει πως ο Mathers, έλεγε στα υπόλοιπα μέλη του Τάγ-

ματος ότι, αν οι Αρχηγοί ήταν έτοιμοι να του προσφέρουν τη Γνώση, τότε αυτός, αν και μπορούσε να τους την παρέχει, δεν θα το έκανε παρά μόνο εάν ήταν σίγουρος ότι το Τάγμα ήταν συμμορφωμένο με τη θέληση και τις οδηγίες τους.

Σε συνάρτηση με τα προαναφερόμενα είναι ότι ο Mathers, υποστήριζε πως πηγή της έμπνευσης του για τη δημιουργία των βαθμών και των διδασκαλιών του Εσωτέρου Τάγματος, ήταν ένας αινιγματικός μύστης που τον ονόμαζε Αδελφό «Φως και Σκότος» (Frat Lux e Tenebris), του οποίου η ύπαρξη και το πραγματικό όνομα ποτέ δεν επιβεβαιώθηκε. Μάλιστα, συχνά έλεγε η επικοινωνία του με τις υπερβατικές αυτές παρουσίες, ασκούσε ανυπολόγιστη πίεση επάνω του, οδηγώντας τον πολλές φορές και σε απώλεια αίματος, γεγονός που είχε παρατηρηθεί και από τον φίλο του W.B. Yeats. Επίσης, ο Yeats είναι αυτός που αναφέρει και ένα άλλο σχετικό περιστατικό, κατά το οποίο περιέγραφε πως κάποτε συνάντησε τον Mathers και τον ρώτησε, για ποιο λόγο ήταν πεπεισμένος ότι η επικοινωνία του με τους Απόκρυφους Αρχηγούς δεν ήταν αποτέλεσμα παραισθήσεων. Ο Samuel απάντησε ότι την προηγούμενη μέρα είχε ακολουθήσει έναν από τους Διδασκάλους, δείχνοντας με το χέρι του προς ένα στενό πέρασμα που οδηγούσε από τον κήπο στον δρόμο, αλλά έπεσε πάνω στο αγόρι που μοίραζε το γάλα, το οποίο του είπε: «Τι ατυχία να πέσουν δύο επάνω μου!»

Aleister Crowley: ο «σύμμαχος» που έγινε εχθρός

Ωστόσο, ανεξαρτήτως από την αμφιλεγόμενη επικοινωνία του με τους μυστηριώδεις Απόκρυφους Αρχηγούς, είναι αναντίρρητο το γεγονός ότι ο ίδιος υπήρξε διδάσκαλος για τον διαβόητο μάγο Aleister Crowley, ο οποίος έλαβε την πρώτη του μύηση στη Χρυσή

Αυγή το 1898. Οι φιλοδοξίες όμως του A. Crowley ήταν πολύ μεγάλες και αρκετά σύντομα, το 1899, επικουρούμενος από τον φίλο και μέντορά του Allan Bennett, έκανε την πρώτη του συνάντηση με τον Mathers στο Παρίσι, με απώτερο σκοπό την μύηση του στο 2ο Τάγμα, η οποία δεν γινόταν αποδεκτή από υψηλόβαθμα μέλη της οργάνωσης όπως ο W. B. Yeats. Σχετικά με τον εξαίρετο A. Bennett, πρέπει σε αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι ήταν μαθητής του Mathers στη Χρυσή Αυγή και έτρεφε τόσο μεγάλο σεβασμό γι' αυτόν, που πολλές φορές υιοθετούσε ακόμη και το επώνυμο της φατρίας του, το γνωστό πλέον McGregor. Επίσης λέγεται ότι τον βοήθησε στη δημιουργία του «*Πίνακα των Αντιστοιχιών*», που αργότερα οικειοποιήθηκε και επέκτεινε ο A. Crowley στο «*Βιβλίο 777*».

Πίσω στο Παρίσι, της 16ης Ιανουαρίου του 1900, ο A. Crowley τηρώντας υποταγή και υποσχόμενος στον Samuel ότι θα τον αναγνώριζε ως τον μοναδικό αρχηγό της Χρυσής Αυγής, μνειται σε μια ημέρα και στους δύο βαθμούς του 2ου Τάγματος παρά τις έντονες αντιρρήσεις των υπολοίπων μελών. Στο τυπικό ο Mathers, ως ο προεξάρχων μύστης, κείτονταν σαν σε τάφο αναπαριστώντας την στάση του θρυλικού Christian Rosenkreutz, ο οποίος υποτίθεται ότι βρέθηκε άφθαρτος 120 έτη μετά τον θάνατό του! Από εκείνη την περίοδο και έπειτα, οι σχέσεις του Mathers με τα άλλα μέλη της οργάνωσης περνούν μεγάλη κρίση, με κύριο χαρακτηριστικό την αλλεπάλληλη ανταλλαγή επιστολών, στην οποία προσπαθεί να προασπίσει την ηγετική του θέση στην οργάνωση και να δικαιολογήσει τα τυχόν λάθη του σχετικά με την αυθεντικότητα του χειρόγραφου *Cypher*, καθώς και με την αμφιλεγόμενη ύπαρξη της Anna Sprengel, τονίζοντας ταυτόχρονα ότι ο Wescott, ουδέποτε είχε επικοινωνία με τους Αρχηγούς.

Το αποκορύφωμα όλων αυτών των γεγονότων ήταν πως τον Απρίλιο του 1900, ο A. Crowley παράτησε στη μέση την προετοιμασία του για την τέλεση της μαγείας του Αμπραμελίν και την επικοινωνία με τον Φύλακα Άγγελο του, και πήγε στο Λονδίνο ως πληρεξούσιος του Mathers για να προασπίσει τα αρχηγικά δικαιώματα του τελευταίου στην οργάνωση. Ντυμένος ως πνευματικός γιος του McGregor, φορώντας μια σκοτσέζικη φούστα, κρατώντας ένα ξιφίδιο και μια μάσκα του Όσιρι, μετά από μια σειρά κινηματογραφικά εκτυλισσόμενων γεγονότων απέτυχε να βοηθήσει τον δάσκαλο του, με αποτέλεσμα την αποβολή του Mathers από το Τάγμα του Λονδίνου. Την ίδια περίοδο, σύμφωνα με τα λεγόμενα

του A. Crowley, ο McGregor, σε ένα γράμμα του, απείλησε να εξαπολύσει επίθεση εναντίον των επαναστατημένων μελών του Λονδίνου, «ένα φονικό και εχθρικό ρεύμα θέλησης», το οποίο θα στελνόταν από τους Αρχηγούς σε όσους αθετούσαν τους όρκους τους. Από το 1901 και έπειτα η σχέση μεταξύ των δύο μάγων όλο και χειροτέρευε. Παρόλα ταύτα ο A. Crowley δεν ήταν ακόμη έτοιμος να έρθει σε μεγαλύτερη διαμάχη μαζί του, γιατί σύμφωνα με τα λεγόμενα του έγκυρου βιογράφου του Lawrence Sutin, πίστευε ότι δεν είχε ακόμη εγκαθιδρύσει τη δική του μορφή επικοινωνίας με τους Μυστικούς Αρχηγούς.

Η κορύφωση της διαμάχης τους επέρχεται το 1903, όταν ο S. Mathers ξεκίνησε μαγικό πόλεμο εναντίον του A. Crowley, ο οποίος, σύμφωνα με όσα τραγελαφικά έγραφε στις «Εξομολογήσεις» του, κατά το χρονικό διάστημα της διαμονής του στο Boleskine είδε τα περισσότερα από τα κυνηγόσκυλα του να σκοτώνονται με μαγικό τρόπο από τον Mathers, και την εγκυμονούσα σύζυγο του Rose να δέχεται επίθεση με καμάκι από ένα εργάτη, ο οποίος υποτίθεται ότι είχε μαγευτεί από τον πρώην φίλο και δάσκαλο του. Επιπλέον, σε κάποιο άλλο σημείο των «Εξομολογήσεων» κάνει λόγο για τη συνήθεια του Mathers να παίζει εικονικό σκάκι απέναντι σε διάφορους παγανιστικούς θεούς. Για τον εαυτό του διάλεγε τα λευκά πιόνια και αφού έκανε την κίνηση του, κοίταζε για λίγο στην άδεια καρέκλα απέναντι του περιμένοντας να του υποδειχθεί το επόμενο «βήμα» και συνέχιζε με την κίνηση του «αντιπάλου» του.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει και η αναφορά του A. Crowley στο ίδιο έργο, σχετικά με μια συνάντησή του με το ζεύγος Mathers, στο Παρίσι του 1903, κατά την οποία ισχυρίζεται πως είδε τη Moïna πασαλειμμένη με μείκ-απ, αφού προηγουμένως είχε υποχρεωθεί από τον McGregor να ποζάρει γυμνή σε μια αισχρή παράσταση στη Μονμάρτη. Εν ολίγοις, ο A. Crowley υποστήριζε ψευδέστατα ότι η Moïna είχε μεταβληθεί σε πόρνη με τον Mathers προαγωγό της. Κατά τα λεγόμενα του Sutin, αυτή η πράξη του A. Crowley δείχνει τη χειρότερη πλευρά του χαρακτήρα του, σε ένα κείμενο που επιπροσθέτως σπίλωνε με αχαρακτήριστο τρόπο τη μνήμη του ζευγαριού, εφόσον δημοσιεύθηκε μετά το θάνατο τους.

Όμως το αστείρευτο μίσος του A. Crowley δεν σταμάτησε εκεί, αφού στο μυθιστόρημα του «*Moonchild*» του 1929, «φωτογραφίζει» ξεκάθαρα τον Mathers, στο ρόλο του κακού αλκοολικού μαύρου μάγου Douglas (S.R.M.D) που εκδίδει τη γυναίκα του, την

οποία στη συνέχεια θυσιάζει σε μια ανίερη τελετή, ενώ τελικά καταλήγει και ο ίδιος νεκρός ως προδότης εν καιρώ πολέμου, με το κατακρεουργημένο κουφάρι του να σαπίζει μέσα στους δρόμους. Μάλιστα, για τον εαυτό του προτιμά το ρόλο του λευκού μάγου Cyril Grey, και σε ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα αποκαλύπτει το τι πραγματικά ήθελε να κάνει με τον McGregor και τη Χρυσή Αυγή. Μεταφράζω και παραθέτω τα σχετικά αποσπάσματα:

«Ο Cyril Grey, όταν ήταν μόνο 20 χρονών, ένας ανεξάρτητος μάγος, εισήλθε στη Στοά που λειτουργούσε προσελκύοντας αθώους ανθρώπους με δόλια μέσα, υπό το πρόσχημα της σοφίας και της αρετής. Ο Cyril ανακαλύπτοντας το κόλπο(...) έπαιξε το παιχνίδι της Στοάς και έγινε το δεξί χέρι του Douglas(...), και το αποτέλεσμα της παρέμβασης του Cyril ήταν να διαλύσει το όλο οικοδόμημα. Ο Douglas είδε το κύρος του να χάνεται μαζί με το εισόδημα του.» Το 1904, ο A. Crowley έστειλε μια επιστολή στον Mathers, με την οποία τον ενημέρωνε ότι οι Μυστικοί Αρχηγοί τον είχαν ορίσει ως την ορατή κεφαλή του Τάγματος, ενώ κάποια χρόνια αργότερα άρχισε να δημοσιεύει τα τυπικά και τις διδασκαλίες της Χρυσής Αυγής στο περιοδικό του «*Ισημερία*».

Ο Mathers μέσα από τα μάτια του ποιητή W.B.Yeats

Μια σημαντική και ιδιαίτερη σχέση φαίνεται ότι είχε αναπτυχθεί μεταξύ του Mathers και του νομπελίστα ποιητή W.B.Yeats, ο οποίος ήταν και υψηλόβαθμο μέλος της Χρυσής Αυγής. Η πρώτη φορά που αντίκρισε τον Samuel, ήταν ένα απόγειο του 1887 στο βρετανικό Μουσείο, όπου ως συνήθως χανόταν ανάμεσα σε σωρούς βιβλίων βυθισμένος στις εσωτερικές του μελέτες. Ένα σημαντικό και εκ βαθέων αποκαλυπτικό μικρό χρονικό της φιλίας των δύο ανδρών, είχε δώσει με αριστουργηματικό τρόπο ο Yeats σε κάποιους στίχους του ποιήματος του έτους 1928, που αποτέλεσε και τον επίλογο του έργου του «Ένα Όραμα», με τίτλο «*All Souls' Night*» (*Η Νύχτα Όλων των Ψυχών*), τους οποίους και κρίνω αναγκαίο να παραθέσω:

«(...) Και καλώ τον Μακ Γκρέγκορ απ' τον τάφο,
γιατί στην πρώτη και σκληρή μου άνοιξη ήμασταν φίλοι,
αν και δεν πάει πολύς καιρός που ψυχραθήκαμε.
Μισότρελο και μισοκατεργάρον τον είχα
και του το 'πα, όμως ποτέ η φιλία δεν τελειώνει

και τι κι αν αλλαγμένος ο νους μοιάζει
και μοιάζει αλλαγμένος με το νου,
όταν ακάλεστες ανεβαίνουν σκέψεις
για τα γενναία που έπραξε
κι εγώ μισοευχαριστιέμαι τυφλός να 'μαι!
Πολλή φιλοπονία έδειχνε σ'ότι ξεκινούσε
και θάρρος μεγαλόστομο, προτού η μοναξιά
τον σπρώξει στην τρέλα,
γιατί οι στοχασμοί σε σκέψεις άγνωστες
λιγοστεύουν ολοένα την ανθρώπινη επικοινωνία
κι ούτε πληρώνονται ούτε παίνονται.
Αλλά αυτός αντιλέγει με τον οικοδεσπότη
για το ποτήρι, γιατί δικό μου ήταν ποτήρι.
Των φαντασμάτων ήταν εραστής
κι ίσως η υπεροψία του να μεγάλωσε
αφού είναι φάντασμα.»
(μετάφραση: Αντώνης Δεκαβάλλες)

Είναι γεγονός πως ο W.B.Yeats, στην αυτοβιογραφία του, δήλωνε ότι κυρίως λόγω της επιρροής του Mathers ξεκίνησε ορισμένες μελέτες και κατάφερε να συνειδητοποιήσει μέσω διάφορων εμπειριών, πως οι εικόνες εμφανίζονται στα μάτια του μυαλού, από μια εσωτερη πηγή και όχι από τη συνειδητή ή υποσυνείδητη μνήμη. Ωστόσο, αν και είχε βοηθηθεί από τον McGregor στην πορεία του στην αποκρυφιστική ατραπό, τα όσα τον έβλεπε κατά καιρούς να λέει και να πράττει του φάνταζαν είτε εκκεντρικά, είτε τρελά. Μάλιστα, μια φορά που τον συνάντησε στο δρόμο ντυμένο με τα ρούχα των Highlands και με μαχαίρια στη κάλτσα του, αυτός του είπε ότι ενδεδυμένος με αυτόν τον τρόπο ένοιωθε σαν μια κινούμενη φωτιά. Βέβαια, αν και ο W.B.Yeats έλεγε πως ό,τι έκανε ο Mathers ήταν πράγματι μια προσπάθεια να νιώσει σαν μια κινούμενη φωτιά, εντούτοις πίστευε ότι βαθιά μέσα του ήταν ήρεμος και συνεσταλμένος.

Σχετικά με το θέμα του πιθανού αλκοολισμού του McGregor, ήταν της άποψης ότι αν και κάποιες φορές είχε την τάση να καταναλώνει τεράστιες ποσότητες αλκοόλ, παρόλα αυτά ποτέ του δεν έφτανε στο σημείο να μεθύσει. Ο W.B.Yeats, για την περίοδο που ο Mathers ήταν επικεφαλής στη Χρυσή Αυγή, υποστήριζε ότι βρισκόταν σε αρμονία μυαλού, προσώπου και σώματος, θυμίζοντας

την αμετάβλητη γηραιά νεότητα του Φάουστ, παρόλο που αργότερα τρελάθηκε, όπως τρελάθηκε ο Δον Κιχώτης, γιατί παρέμεινε περήφανος αν και αντιμετώπισε μεγάλη φτώχεια. Σχετικά με τη δύσκολη οικονομική κατάσταση και την αξιοπρέπεια του McGregor, ο W.B.Yeats είχε πει πως κάποτε συνάντησε κάποιον που πυγμαχούσε μαζί του κάθε βράδυ, που του διηγήθηκε ότι για ένα διάστημα αρκετών εβδομάδων τον νικούσε παρόλο που ο Mathers ήταν δυνατότερος, και πως πολύ αργότερα έμαθε ότι εκείνη τη συγκεκριμένη περίοδο αυτός λιμοκτονούσε.

Εν κατακλείδι, φθάνοντας στο τέλος της βιογραφίας ενός αινιγματικού ανθρώπου που διαμόρφωσε, κατά ένα μεγάλο μέρος, την εικόνα και την ουσία της σύγχρονης Δυτικής Εσωτερικής Παράδοσης, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν εκκεντρικός, πολυπράγμων, αυταρχικός, τίμιος, ιδιοφυής και ταυτόχρονα εύπιστος, λόγω της παράξενα παιδικής αγνότητας του. Αλλά πάνω απ' όλα ήταν αθεράπευτα ονειροπόλος, ακόμη και σε πείσμα των καιρών του και ίσως να υπήρξε, ο Τελευταίος Ρομαντικός Μάγος.

(Πηγές: *Modern Ritual Magic*, F.King (Avery Publishing Group) – *Magicians of the Golden Dawn*, Ellic Howe (Routledge & Keagan Paul) – *Moonchild*, Aleister Crowley (Weiser Books) – *The Confessions of A.Crowley, an Autobiography*, A.Crowley (Arkana) – *Sword of Wisdom*, McGregor Mathers and the Golden Dawn, Ithell Colpuhoun (Putnam, N.York) – *The Golden Dawn*, Israel Regardie (Llewellyn's Golden Dawn Series) – *W.B.Yeats, A life I: The Apprentice Mage 1865-1914*, vol.1, R.F.Foster (Oxford University Press) – *W.B.Yeats, Ποιήματα* (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης)

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α' όροφος,
είναι ανοικτά κάθε ημέρα από
19.30 - 21.30, εκτός Σαββάτου
και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως απο-
στέλλετε με ταχυδρομική
επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »

**ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.**

Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βου-
κουρεσίου 25, 106 71, Αθήνα
ή με κατάθεση στον λογ/σμό
Εμπορικής Τράπεζας:

IBAN GR2201 2033 8000
0000 3473 8734

BIC EMPOGRAA

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Κρήτη: Σ. Βασιλάκης

τηλ. 6937005048

Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας

Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς

Λαμία: Γ. Μοντάφης

Τρίκαλα: Στ. Λιγάτσικας

Πάτρα: Σ. Ιγγλέσης

Ρόδος: Αντ. Βεργωτής

Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος

Θράκη: Τρανοπούλου Γεωργία

κιν. 6976 48 84 48

Κύπρος: Αθαν. Παπαδόπουλος

Γρ. Αυξεντίου 29

Μέγαρο Δίπα 456

Τ.Τ. 6021, Λάρνακα

Τηλ. 00357-24654511 (Οικίας)

Όλα τα άρθρα γνωστών συγγραφέων που δημοσιεύονται
στο περιοδικό Ιλισός, φέρουν την ευθύνη των ιδίων για το
περιεχόμενό τους και δεν σχολιάζονται ούτε λογοκρίνονται
από την συντακτική επιτροπή του Ιλισού.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΠΙΣΗΣ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

Στα Πόδια του Διδασκάλου - **Κρισναμούρτι**5€
Η Εξέλιξη της Μορφής και της Ζωής - **Άννη Μπέζαντ**10€
Προσέγγιση στην Πραγματικότητα - **N. Sri Ram**8€
Οι Βαθύτερες Όψεις της Ζωής - **N. Sri Ram**.....8€
Επιλογή Ιλισού - τόμος 1959-65, τόμος 1966-70, τόμος 1983,
τόμος 1991, τόμος 1992, τόμος 1993.....12€

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΤΑ ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ
ΚΛΑΣΙΚΑ ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΕΡΓΑ

Η Άλλη Όψη του Θανάτου - **C.W.Leadbeater**

Η Ατραπός του Αποκρυφισμού - **A. Μπέζαντ, C.W.Leadbeater**

Θεοί εν Εξορία - **G. G. Van Der Leeuw**

*Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και
στα γραφεία της Θ.Ε. Βουνκουρεστίου 25,
T.T. 106 71*

Τηλ. +Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

Όνοματεπώνυμο.....Τηλέφωνο.....

Οδός.....Αριθμός.....Πόλη.....Τ.Κ.....

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

από τις Θεοσοφικές Εκδόσεις

C W. Leadbeater Σ' Εκείνους που Πενθούν

C W. Leadbeater Αόρατοι Βοηθοί

(Πρώτη έκδοση στην Ελληνική γλώσσα)

Ernest Wood Οι Επτά Κοσμικές Ακτίνες

Sir Edwin Arnold Το Φως της Ασίας

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

Αόρατοι Βοηθοί.....	16€
Σ' Εκείνους που Πενθούν.....	8€
Οι Επτά Κοσμικές Ακτίνες	16€
Το Φως της Ασίας.....	16€

Κυκλοφόρησε σε πρώτη έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

ΕΛΕΝΑ Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

ΓΙΟΓΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΣ

(Ανθολογία Εσωτερικής Γνώσης)

Ένα βιβλίο που απευθύνεται προς κάθε σπουδαστή της Αλήθειας. Απαρτίζεται από άρθρα της Έλενας Π. Μπλαβάτσκυ που είχαν δημοσιευθεί στα θεοσοφικά περιοδικά The Path, Lucifer, The Theosophist, καθώς και σε εφημερίδες και άλλα έντυπα της εποχής της. Περιλαμβάνει, επίσης, αποσπάσματα οδηγιών προς τον Εσωτερικό Κύκλο της Θεοσοφικής Εταιρείας, και κειμένων που δημοσιεύθηκαν, μαζί με άλλα, μετά το θάνατό της

ως τμήμα ενός τρίτου τόμου της Μυστικής Δοξασίας.

Κύριο θέμα του βιβλίου είναι η Μαθητεία, οι σχέσεις Αποκρυφισμού και Γιόγκα, καθώς και πολλά άλλα που διδάσκονται επί της Ατραπού - πάντοτε υπό την καθοδήγηση ενός Μύστη Διδασκάλου της Αγάπης και της Σοφίας - και τα οποία είναι χρήσιμα σε όλους.

(σελ. 440, μέγεθος: 17X24, Α.Τ. 35 €)

(Συνδρομητές ΙΛΙΣΟΥ & Μέλη της Θ.Ε. 30 €)

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ